28 МАР 1991

Халқ денгиздир, халқ тўлқиндир, халқ кучдир!

ХАЛҚ СЎЗИ

خلق سوزی

ҲИЖРИЙ: ҚАМАРИЙ 1411 ЙИЛ РАМАЗОН, 7-КУН • ШАМСИЙ 1370 ЙИЛ ҲАМАЛ, 3-КУН

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РЎЗНОМАСИ

1991 йил 1 январда таваллуд топган | 1991 йил 23 март, шанба, №58 | НАРХИ обуначига 7 тийин, сотувда 10 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ОСМОНИДА НАВРЎЗ ҚАЛДИРҒОЧЛАРИ

ЮРАКЛАРНИНГ ҚАТЛАМ-ҚАТЛАМ МУЗЛИКЛАРИ ЭРИСИН

«Халқ сўзи» мухбирлари халқ орасида

Тошкент шаҳри:

Халқ денгизи тўлқинланди

СОАТ 11. В. И. ЛЕНИН НОМЛИ МАЙДОН. Ўғил-қизларини етаклаб олган кишилар томошагоҳ томон шошилишмоқда. Ҳар қадамда сумалак, ҳалим улашаётган ошпазларнинг қўли қўлига тегмайди. Майдонда ўрнатилган мозийни эслатувчи Тошкент дарвозаларидан қадимги ўзбек карвонларининг гуруҳлари кириб кела бошлайди. Ота-боболар юртининг рамзий муҳити кўз олдингизда намоён бўлади. Театрлаштирилган «Наврўз», «Халқлар дўстлиги» сюиталарига ҳамоҳанг кўрсатилган томошалар одамларнинг кайфиятини янада хушлади.

Наврўз байрами билан боғлиқ афсонавий халқ қаҳрамонлари — Наврўз, Гул, Баҳорой халқ орасида юриб, одамлар билан суҳбатлашишди, дардларини тинглашди, маслаҳатлар беришиб, одамларнинг кўнглини кўтаришди.

— Синглимни кўргани келган эдим, — дейди ёқутистонлик меҳмон Аким Эдимеев.— Касбим этнограф. Урф-одатларни ўрганаман. Наврўзни эшитганман-у аммо сайилни кўрмаганман. Билишимча, Наврўз Ўрта Осиё халқларининг байрами. Наврўздан сўнг ҳамма далага, экин-тикинга чиқади. Шундай бўлгач, «Наврўз дўстлик, биродарлик, қардошлик байрами» деган шиорларни ҳар қадамда осиб қўйишга ҳожат бормикин?

Қатор ўрнатилган томошагоҳларда Ҳамза, Муқимий, Охунбобоев, Алишер Навоий номли республика театрлари артистларининг чиқишлари, «Баҳор», «Шодлик», «Зарафшон», «Лазги» ансамбллари санъаткорлари намойиш этган ранго-ранг саҳна кўринишлари, куй ва қўшиқлар кишилар дилига ҳузур бахш этди. «Осмон», «Наргиз» каби қизиқчилар гуруҳларининг ичакузди аскиялари янгради.

СОАТ 12. КАРЛ МАРКС ХИЁБОНИ. Наврўз байрамидан хабари бўлмаган одам бу жойга ташриф буюрса, миллий таомлар кўриги ташкил этилган шекилли, деган хаёлга бориши турган гап эди. Дарҳақиқат, баҳор ейимликларининг кўргазма-савдосида иштирок этганлар палов, сумалак, ҳалимдан татиб кўрдилар. «Болалар», «Тўёна» гуруҳлари, «Бойсун» халқ фольклор ансамбли қатнашчилари кишиларга шодлик, завқ-шавқ улашди. Халқ амалий санъати, «Меҳмонхона» сингари кўргазмалар ташкил этилди.

СОАТ 13. АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ТЕАТР МАЙДОНИ. Ўзбек халқ эртакларидаги болаларнинг севимли қаҳрамонлари — Кенжа ботир, Барчиной иштирокида мактаб ўқувчилари қизиқарли топишмоқли ўйинлар уюштиришди. Ленин райони мактабларининг ўқувчилари эса Наврўзга бағишлаб чизган расмлар кўргазмасини уюштиришиб, байрамнинг бетакрор лаҳзаларини мойбўёқларда тиниқ, жозибали акс эттирганликлари учун таҳсинга сазовор бўлишди.

СОАТ 15. ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ МАЙДОНИ. Бу ерда Наврўз байналмилал тус касб этди. Тошкентда фаолият кўрсатаётган миллий-маданий марказларнинг ўзига хос безатилган чодирлари тикланиб, унда миллий кийим-кечаклар, ёдгорлик, тақинчоқлари кўргазма-савдоси ташкил этилди. Қозоқ, уйғур, тожик, татар, бошқирд, қрим-татар фольклор гуруҳлари қатнашчилари тайёрлаб келган куй ва рақс гулдасталари намойиш қилинди. Байрам кечгача давом этди.

Қорақалпоғистон:

Жайхун мавжларидай сержило

Қорақалпоғистон кўчалари гавжум. Енгил совуқ кишиларнинг руҳиятига заррача ҳам таъсир қилмайди. Одамларнинг кайфияти баланд. Бир-бирини Наврўз байрами билан қутлашмоқда. Ҳамма марказий майдон сари оқиб келмоқда. Бу ерда савдо растаси, миллий спорт турлари бўйича мусобақалар уюштирилган. Одамлар кўплигидан юриш осон эмас. Шоҳкўча бўйлаб қўйилган қатор столларга Наврўз неъматлари тортилган. Кўчанинг икки тарафида гўзал қизлар, бақувват йигитлар осмону фалакка ҳаволаниб арғимчоқда учишмоқда. Йўлаклар бўйлаб тикилган қатор ўтовларда қўшиқлар янграйди. Халқ юрагининг ифодаси бўлмиш бу қўшиқларда эркин дашт шамоли, даврлар тўфони эшитилгандек бўлади. Қўшни ўтовларда эса ёш ва кекса оқинларнинг куйларидан халқ юрак-дардларини одамлар завқланиб тинглашиб ҳаяжонга тушмоқдалар.

— Наврўз байрамига муносабатингизни билдирсангиз, — дейман ўлкашунослик музейи директори А. Худойбергановга.

— Очиғи, совет даврининг дастлабки кунлариданоқ Наврўз давлат томонидан жиддий назорат остига олинди, — дейди Отаулло оға. — Шу сабабдан бўлса керак, халқимизнинг бу буюк байрами кишиларимиз хотирасидан ўчиб, унутилиб кетишига сал қолди. Ҳақиқий қорақалпоқ халқ удумларимиз хаёл кўзгусида қайта жонланиши учун бундан кейин жиддий ҳаракат қилмоғимиз лозим. Айтишимиз мумкинки, кейинги бир-икки йилда бу борада қайта туғилиш содир бўлди. Қорақалпоқ халқи эндиликда ўз байрамини, миллий анъаналарини юракдан севиб нишонламоқда. Оқсоқолларимиз халқ урф-одатларини, байрамларини қайта жонлантиришга кўмаклашмоқдалар. Бу халқимиз юрагида катта ишонч ва умид туғдиради. Хуллас, бу йилги Наврўзимиз — Янги йилимиз ҳар йилдагига нисбатан яхши бошланди.

Демак, йилимиз яхши бўлади!

Андижон:

Нажот қўли чўзилди

АБДУЛЛА ота 92 баҳорни қаршилади. Унинг на ўғли, на қизи бор. Ёстиқдошидан ажралганига ҳам 10 йил бўляпти. Кейинги пайтларда тўшакда ётиб қолди. Хайриятки, қўни-қўшнилар унинг аҳволидан хабар олиб туришибди. Киши кексайгач, ёш болага ўхшаб қоларкан. Ниманидир умид қилади, кимгадир кўз тикади...

Эрта тонг отахоннинг хонадони гавжум бўлиб кетди. Йигит-қизлар, ёшлар отани Наврўз билан муборакбод қилгани келдилар. Избоскан районидаги «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалиги эса унга бир қоп ун, бир қоп гуруч ва ёрдам пули инъом этди.

— Ёрдамга муҳтожларнинг оғирини енгил қилиш савоб иш, — дейди жамоа хўжалиги раисининг муовини Комилжон Худойбердиев. — Шунинг учун ҳам хўжалигимизда ишлаб пенсияга чиққан ва қаровчисиз оилаларга ёрдам жамғармасидан маблағ ажратдик.

Шубҳасиз, Наврўз фақатгина шодиёна, хурсандчилик байрами эмас, у ногиронлар, етим-есирлар, ёрдамга муҳтожларга нажот қўли чўзиладиган қутлуғ кундир. Ўтган йилги Наврўзда шоир Тўлан Низом босмадан чиққан китобининг қалам ҳақидан 1000 сўмни Бўз районидаги болалар боғчасига ҳадя этганди. Бу йил ҳам янги китобининг қалам ҳақидан бир қисмини бева-бечораларга ажратишга аҳд қилди.

Бўз районидаги пахта тозалаш заводи маъмурияти ночор оилаларга 16 хонадонли уй қуриб берадиган бўлди. Маннон Жалолов номли давлат хўжалиги эса 50 нафар Қаҳрамон онага ҳар ойига 30 сўмдан нафақа тайинлади. Бундай саховатпешаларнинг сони кўп. Ҳамманинг дилида эзгулик, яхши ният.

Бухоро:

Ризқ-насиба улашув

ҚЎҲНА БУХОРО замини яна яшарди. Номозгоҳ дарвозасидан бошланган байрам шодиёналари шаҳар бўйлаб кенг қулоч ёйди. Расталар ва дўконлар пештахталари оламга машҳур Бухоро ҳолвалари, қандқурсу нишолда ва сумалакка тўлди. Ун, ёғ, шакар сингари маҳсулотлар танқис бўлса-да, одамлар энг сўнгги кафт захираларидан байрам таомлари тайёрлаб, ризқ-насиба улашишди.

Шаҳардаги Ленин номли майдон байрам тантаналари марказига айланди. Ҳаваскорлик ва фольклор-этнографик ансамбллар, дорбозлар, қизиқчилар, полвонлар маҳнаткашлар хизматида бўлишди. Бухорога қардош Тожикистону Туркманистондан Наврўзни биргаликда нишонлаш мақсадида кўплаб меҳмонлар ташриф буюришди. Байрам кечга яқин одатдагидак «Гули сурх сайли» билан якунланди.

Вилоятнинг энг йирик Навоий шаҳрида қадимий байрам биринчи марта Иттифоқ вазирликларига бўйсунувчи корхоналарда ҳам нишонланди.

Вилоятнинг бутун шаҳару қишлоқлари бир ҳафта мобайнида байрам тусини олади.

(Давоми 2-бетда).

Ўзининг бутун гўзаллиги, латофатини кўз-кўз қилиб ўлкамиз бўйлаб Наврўз кезмоқда. Бу улуғ айёмда кексаю ёш бир-бирини қутлаш, бахтли онларини бирга баҳам кўрмоқ ниятида дўстлар истиқболига ошиқади.

Бу йил Наврўз шодиёналари Тошкентда ўзгача ўтмоқда. Икки кун аввал эрта тонгданоқ карнай-сурнай садолари барчани шод-хуррамлик сари чорлади.

Республикамизнинг раҳбарлари ҳам байрам тантаналари ўтаётган майдонда ҳозир бўлдилар.

СУРАТДА: республика Президенти И. Каримов, вице-президенти Ш. Мирсаидов, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши раиси М. Иброҳимов байрам шодиёналарида.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

БУГУН ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ МАЖМУИ ХОДИМЛАРИ ҚУРУЛТОЙИ БЎЛАДИ

СУРАТДА: анжуман делегатларининг бир гуруҳи.

Е. БОТИР олган сурат.

Чўлпон

ҲУКУМАТ ҚУРУЛТОЙИ

Муҳтарам чўлпонхонларга унинг бундан 70 йил муқаддам «Бухоро ахбори» газетасида муҳаррирлик қилган чоғларида ёзган, ҳозирги кунларда юрт ғамида анжуманлар ўтказаётган депутат-вакилларга дахлдор авлиёлик назаридан бир парчасини айнан келтирамиз.

Шу кунларда ҳар кимнинг қулоғида «Қурултой» сўзи жаранглаб турадур. Яқинда қурултой бўлар экан, ҳукумат қурултойи экан!

Бу нимадир, нима учун бўладир, фойдаси нимадир?

«Қурултой» деган сўз, бу кунги бухороликлар учун ёт сўздир, таниш эмасдир. Бунинг сабабини, йўлини, фойдасини Бухоро улуси бирдан тушуна олмойдир. Биз Бухоро, умуман Туркистон халқи ўзимизнинг билмаслигимиз, онгсиз, эссизлигимиз сабабли «қурултой» сўзини онгламоқ ҳам бу сўз тарихимизнинг энг эски бир ўртоғи, қолин бир дўстидир. Буруноғи турк ҳукуматларидан ҳар бири иш бошига ўтканда ҳаммадан бурун умумий бир мажлис чақирар эди. Бу мажлиска мамлакатнинг буюклари, халқ тарафидан сайланғон оқсоқоллар тўпланар эдилар. Янги ҳукуматнинг сиёсати, идораси, салоҳияти тўғрисида гапурар эдилар. Кенгашиб, машварат қилиб, қонунлар ясор эдилар. Бу қонунларнинг ижросини ҳукумат кишиларига топшуруб, ўз йўлларига қайтар эдилар. Мана шул умумий мажлиснинг оти «Қурултой» эди. Эски турк ҳукуматлари бошлоғичго улуғ бир тушганда ҳам қурултой чақириб, мушкулларини халқнинг кенгаши билан ҳал қилур эдилар. Тугунларини элнинг тирноғи билан ечар эдилар. Мамлакат идораси учун энг тўғри, энг фойдали йўл шул эди. Лекин замон бизни бу тўғри йўлдан чиқариб, узоқларга отди...

Биз тарихимизнинг сўнг қисмида «Қурултой»га учрамодик. Сўнгги ҳукумдорларимиз тирикчиликларидан бир қисмини ўзаро урушмоқ, бир-бирига ёғи бўлмоқ билан ўткардилар. Бир қисмини эса, базм, шароб, фисқ ва фужурга вақф этдилар. Халқ ризоси учун мамлакат этмакни эсдан чиқардилар. Халқнинг машварат мажлиси бўлғон қурултойлар ҳам унутилдикетди. Ниҳоят, инқилоб натижасида иш майдонига келган ёш Бухоро жумҳурияти бизларга янгидан «қурултой» масаласини тақдим этди.

Ёш жумҳуриятимизнинг исми «Халқ Шўролар жумҳурияти»дир. Бу исм уч муҳим ва улуғ сўздан мураккабдир. «Халқ», «Шўро» ва «Жумҳурият»! Мана шул уч улуғ сўзни бизга тавсиф этувчи нарса олдимиздоғи «Қурултой»дир. Бу қурултойди «Халқ (масса)-нинг жумҳурияти, яъни машварат қилиб мамлакатимизнинг асосий қонунларини, шакл идорасини музокара ва қарор-тухтам ҳал этадур. Халқимизнинг саодати, роҳати, тинчлиги, мамлакатимизнинг бахти ва тараққиси йўлида тузилган қарорларнинг ижросини муайян ва маълум бир ҳайъатга топшуруб кетарлар эди.

Бухоро халқ шўролар жумҳуриятининг асосий қонунлари, усул идораси халқнинг жумҳури тарафидан юборилган вакилларнинг шўролари, кенгашлари билан муқаррар ва муайян бўлур.

Қаерда? Қурултойда!

Бухоро халқ шўролар жумҳуриятининг идора тизгини, қилич ва қалами халқнинг жумҳурлари тарафиндан юборилғон вакилларнинг шўроси билан сайланғон кишиларга топшуруладур. Қаерда? Қурултойда! Шул узун муқаддима билан олдимиздоғи ҳукумат қурултойининг қандай муҳим ва улуғ бўлғонини кўрсатмоқ истадик. Эҳтимол халқнинг тинчлиги билан тинчсизлиги, ватаннинг саодати билан фалокати, ҳукуматнинг интизоми билан бузуқлиғи шул қурултой натижасида муқаррар бўлур.

Юборилғон вакиллар, сайланғон кишилар тўғри, инсофли, виждонли, ватан ва халқ фойдасини тушунганлар бўлса, бу қурултойдан кейин халқ тинч, ватан маъсуда, ҳукумат мунтазамли бўлур. Юборилғон вакиллар билан сайланғон маъсул кишилар инсофсиз, сотқин, золим қуйруғи, томоқ ва оқча бандаси бўлса, ишимиз яна «оҳ-вой»га қолур.

Иккинчи мақоламизда кишиларни вакил қилиш керак, идораларни кимга топшурмоқ лозим эканлиги тўғрилоридан сўз очармиз.

А. СУЛАЙМОН(ЧЎЛПОН).

(«Бухоро ахбори» газетаси, 1921 йил, 10 июль сонидаги бош мақола).

Афсуски, газета тахламининг мазкур мақола давоми ёзилган сони йўқолган. Шундай бўлса ҳам, биринчи мақоланинг ўзидаёқ Чўлпоннинг Қурултой — Съезд нима? Унга қандай вакиллар сайланиб, нималарни ҳал қиладилар? Халқнинг, мамлакатнинг камчилиги, нотинчлиги қандай тартибга солиниши, жиловланиб туриши лозимлиги аниқ айтилган. Унинг халқ мавзуида, ватанга, миллатга бағишлаб ёзган назм ва наср асарларида ҳам фақат жамиятнинг асойишта, ободон, бой бўлиши лозимлиги ва шунга эришиш кераклиги талқин этилади. Чўлпон ўз халқининг юраги, иймони, шони эди.

Абул БОЗОРОВ.

АНЖУМАНДА КИМЛАР БОР?

1. Республика вазирликлари, идоралари, маҳкамалари, жамоат ташкилотлари раҳбарлари ва фаоллари	500 киши
2. Вилоят партия, совет, касаба уюшмаси, комсомол раҳбарлари	100 киши
3. Вилоят миқёсидаги идоралар, муассасалар, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари	120 киши
4. Бошқармалар, бирлашмалар, трестлар, саноат корхоналарининг раҳбарлари	162 киши
5. Район партия, совет ташкилотлари ва бошқа идораларининг раҳбарлари	492 киши
6. Колхозлар, совхозлар, хўжаликлараро корхоналар, кооперативларнинг раҳбарлари	1882 киши
7. Хўжалик партия ташкилотларининг котиблари	225 киши
8. Ишлаб чиқариш илғорлари (бўлим бошқарувчилари, бригадирлар, механизаторлар, пахтакорлар, пиллакорлар, чўпонлар, боғбонлар, ижарачилар, фермерлар)	276 киши
9. Ишлаб чиқариш фахрийлари	10 киши

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

УРТОҚ С. ЭШОНТУРАЕВАНИ ОКТЯБРЬ ИНҚИЛОБИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТУҒРИСИДА

Совет театр санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Ҳамза номли Ўзбек давлат академик драма театрининг артисти Сора Эшонтўраева Октябрь Инқилоби ордени билан мукофотлансин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президенти М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1991 йил 22 март.

ЛЮКСЕМБУРГ. ТЕЛЕФОНДА: СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЭЛЧИСИ — ЧИНГИЗ АИТМАТОВ

Маълумки, ўтган йилнинг кузида ёзувчи Чингиз Айтматов СССРнинг Люксембургдаги элчиси қилиб юборилганди.

Кеча «Халқ сўзи» бош муҳаррирининг ўринбосари Анвар Жўрабоев Чингиз Тўрақулович билан Тошкентдан телефон орқали боғланиб, суҳбат ўтказди. Бу мусоҳаба рўзноманинг келгуси сонларидан бирида чоп этилади.

МУЛОҚОТГА ЧОРЛОВ

«ХАЛҚ СУЗИ» — ОҚОЛТИНЛИКЛАР ҲУЗУРИДА

25—29 март кунлари рўзноманинг бир гуруҳ ижодкорлари Оқолтин районида бўлиб кўп сонли муштарийлар билан ошкора мулоқот ўтказадилар. Мақсад: аҳолининг арзларини эшитиш, уларга имконият даражасида ёрдам бериш, нашримизга бўлган муносабатларни ўрганиш, фикр-мулоҳозалар, истагу таклифлар билан танишиш, шунингдек, республика Олий Кенгашида қабул этилган қонунлар, қарорлар, Президент фармонлари қандай амалга оширилаётганлигини ўрганишдан иборат. Муштарийлар ўзларини тўлқинлантираётган ҳар қандай масалада мухбирларимизга мурожаат қилишлари мумкин. Бу ҳақда батафсил маълумот «Оқ олтин» рўзномасининг 26 март сонида эълон қилинади.

(Давоми. Боши 1-бетда).

ЮРАКЛАРНИНГ ҚАТЛАМ-ҚАТЛАМ МУЗЛИКЛАРИ ЭРИСИН

Жиззах:

Тонгдан тунгача

Маршаллар номлари билан юритиладиган қатор машҳур давлат хўжаликларини ким эшитмаган, дейсиз! Ана шу меҳнат жамоаларида ҳам Наврўз тантаналари авжига чиқди. Василевский номли давлат хўжалигида бўлганимизда қувончдан диллар энтикди.

Дошқозонлар тўла сумалак. Шўрвалар бақир-буқур қайнаяпти, ош дамланаяпти. Бир тарафда ёш-яланг кураш тушаяпти. Хонадонларда тайёрланган миллий таомлар кўриги ўтказилаяпти. Совринлар хилма-хил ва айни пайтда барчани қизиқтирадиган. Катта саҳнада эса халқимизнинг суюкли хонандаси Бахтиёр Холхўжаев қўшиқ куйлаяпти, раққосалар хиром этишаяпти. Айниқса шоир Азим Суюннинг чиқиши: Наврўз тарихи, бугуни ва келажаги ҳақидаги сўзлари, ўқиган шеърлари тантана иштирокчилари олқишига сазовор бўлди.

— Бугунги кунда, — деди давлат хўжалиги директори Содиқ Шукуров, — бир жиҳати билан бизда мароқли таассурот қолдирмоқда. Хўжалигимизда турли миллат вакиллари яшашади, шу жумладан қирғизлар қирқ фоизини ташкил этади. Аммо улар ўзбек билан бир миллатнинг вакилларидек Наврўз — Йилбошини юракдан нишонламоқдалар.

Демакким, қадимда бўлгани каби Наврўз ўз бурчини, яъни иттифоқликка, бир жон, бир танликка, бир булоқдан, бир қудуқдан бир косада сув ичирмоқликка хизмат қилмоқда.

Ҳа, саҳар мардондан бошланган сайл, тантаналар шомгача давом этди. Қўшни давлат хўжаликларидаги қон-қариндошлар бир-бирларидан хабар олдилар, сумалак улашдилар, бир-бирларини муборакбод этдилар. Бундай тантаналар бутун вилоятда шундай кўтаринки руҳда ўтди.

Наманган:

Ҳам томоша, ҳам ҳашар

Қайси гўшага кирманг, Наврўзнинг ҳокими мутлақлигига гувоҳ бўласиз. Учқўрғонга бора туриб азим Норининг улкан кўпригидан ўтишингиз билан шаҳар марказий шифохонасига кирасиз. Шифохона ҳовлисида одамлар гавжум. Болалар бўлими мудири Айдарбек Мекашевни дошқозон бошида учратдик. Косаю пиёлаларга сузилаётган сумалак шифокору беморларга тортиқ этилмоқда. Кўкатдан тайёрланган сомса, чучвара, оби нон беморлар дардига малҳам бўлишини айтмайсизми! Ҳовлида бўлаётган ҳамширалар беллашуви чор атрофини ўраб олган беморларга манзур бўлаётгани уларнинг чеҳраларидан сезилиб турарди.

Вилоят марказидаги Бобур номли маданият ва истироҳат боғининг донғи қўшни республикаларга ҳам етиб борган. Бу ерга қардош Қирғизистон ва Тожикистондан меҳмонлар ҳам ташриф буюришди. Бу маскан қарийб 30 йилдан бери гул байрами, қовун сайилларига шоҳид. У бу сафар ҳам Наврўзга беқиёс ҳурматини намойиш этди. Камолиддин Маматов раҳбарлигидаги дорбозлар гуруҳининг чиқишлари шаҳар аҳли ва меҳмонларга манзур бўлди.

«Бобурнома»да бетакрор иқлими билан хўп тасвирланган Косонсойда байрам ўзгача ўтди. Районда турли миллат вакиллари истиқомат қилишади. «Косонсой» давлат хўжалиги кўчаларида толбарг таққан қизлар, зеби гардон осган опа-сингиллар гуруҳ-гуруҳ бўлиб марказ томон ошиқишмоқда. Халқ ҳунармандчилиги кўргазмаларининг турфа хилини кўриш мумкин. Томошагоҳда бадиий ҳаваскорлик ансамбллари, қизиқчилар хизматда бўлишди. Сайлга келганлар ҳалим, сумалак, кўк сомса сингари баҳор неъматларидан баҳраманд бўлдилар.

— Наврўзнинг тикланганн дуруст бўлди, — дейди меҳнат фахрийси З. Раҳматуллаева. — Шу туфайли ман этилган удумларимиз қайта жонланмоқда. Бугун бизга берилган моддий ёрдам қаддимизни ҳам, кўнглимизни ҳам кўтарди.

Бу хўжаликда қадимдан бир одат бор. Байрам кунлари аввал ҳашар қилишади. Наврўз куни ҳам кўчалар тозаланди. Сўнгра ногиронлар, тўшакда ётиб қолган касалмандлар ҳолидан хабар олинди. Етим-есирларга совғалар улашилди. Эски гина-кудуратлар унутилди. Гўзал қизлардан бирига Баҳорой либосини кийдиришди. У қишлоқлар бўйлаб аравада сафарга отланди. Моддий ва маънавий ёрдамга муҳтож кишилар билан учрашди. Шифохоналар, болалар уйига бориб, у ердагиларга совғалар топширди. Шу куни фарзанд кўрган, турмуш қурган ёш оилаларни табриклади.

Наманган районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигидагилар эса шу ҳудудда яшовчи кам таъминланган олти оилага текинга сигир совға қилишди. Вилоят совети ижроия комитети қошида ташкил этилган моддий ёрдам жамғармаси вакилларининг айтишларича, кўмакка муҳтож 2.486 фуқарога 381 минг сўм пул тарқатилибди.

Самарқанд:

Жарчилар чорлагач...

21 МАРТ куни эрта тонгданоқ шаҳар кўчаларида карнай-сурнайларнинг садолари янгради. Жарчилар кўчама-кўча юриб одамларни сайилга чорладилар: «Одамлару одамлар, эшитмадим деманглар, бугун Регистон майдонида тонгдан шомга қадар Наврўз сайли ўтказилади. Томошаларга марҳабо!»

Байроқлар, гуллар билан безатилган икки извошда карнай-сурнайчилар, ноғорачилар Сиёб бозоридан бошлаб Тошкент, Регистон кўчалари орқали бош майдон сари йўл олдилар. Уларнинг ортидан икки извошда Баҳорхоним билан Наврўзбек боришади. Деҳқонбобо ва бир гуруҳ хотин-қизлар бешик тебратиб ўтишди. Оқ яктак, этик кийган, елкаларига кетмон ташлаган йигитлар, сочларига жамалак, толбаргак таққан қизлар боришаяпти. Қизиқчи-масхарабозлар, афсонавий Насриддин афанди ҳам шу сафда.

Сайил аҳли Регистон майдонига ўрнатилган катта саҳна ёнига етиб келади. Соат 10 да Наврўз тантаналари бошланди. Қадимий манбалардан маълумки, Наврўз бундан 25—30 аср олдин ҳам нишонланган экан. Рамзийликни қарангки, Самарқанд ҳам худди ана шу ёшда. Бинобарин, Наврўзу Самарқанд тенгдош бўлишса ажаб эмас. Ана шуни ҳисобга олган ҳолда самарқандликлар Наврўз айёми кунида қадимий шаҳарни тиклаш жамғармасини ташкил қилишди. Байрам шодиёналари хайр-саховат, эзгулик ҳаракатига уйғунлашиб кетди.

Регистон узра Абу Абдулло Рудакий, Мирзо Улуғбек, Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоийнинг табаррук руҳи поклари кезди. Уларнинг ўзбек ва форс-тожик тилларидаги ғазаллари янгради.

Шундан сўнг санъаткорлик ансамблларининг ижролари, халқ оғзаки ижоди намояндалари бўлган бахшилар достонлари йиғилганларга завқ бағишлади.

Ўзбек, тожик, яҳудий, арман, корейс тилларида табриклар янгради. Миллий таомлар кўриклари ўтказилди. Қўчқорлар жанги, хўроз уриштириш, тош кўтариш, арқон тортиш, қиличбозлик, дорбозларнинг чиқишлари намойиш этилди. Шу билан бирга Самарқандни қайта тиклаш жамғармасига вилоятдаги барча районлар, меҳнаткашлар, шаҳар аҳли ўз ҳиссаларини қўшдилар. Соат 12 га қадар жамғарма ҳисоби 2,5 миллион сўмдан ошиб кетди.

Шу куни дорилфунун хиёбони ёнида бобокалонимиз Навоийнинг муаззам ҳайкали ва майдони очилди. Навоий ва Жомий қиёфасини жонлантирган санъаткорлар отда ташриф буюришиб, шаҳар аҳлини қутлуғ айём билан табрикладилар.

Наврўз тантаналарида қардош Тожикистондан Душанбе шаҳар совети ижроия комитетининг раиси М. Икромов бошлиқ вакиллари, Перунинг Самарқанд билан биродарлашган Куско шаҳри мэри Даниэль Эстрадо бошчилигидаги намояндалари иштирок этиб, самарқандликларни баҳор айёми билан муборакбод қилдилар.

Сирдарё:

Собирободнинг тўқсон қозони

Халқимиз азалдан очиқ дастурхони, меҳмоннавозлиги, кенг феъли билан довриқ қозониб келган. Улуғ айём куни Собиробод қишлоғида 90 та қозон осилган. Одамлар кайфияти ҳам шунга яраша: қўллари кўксида, меҳмонлар дастурхондан туз тотсалар, бошлари осмонда. Сумалагу турли нўхатлардан тайёрланган таомларнинг ўзидан бир-бир тотиган одамлар кайфиятида, вужудида Наврўз ҳукмрон.

Карнай-сурнай, ноғораю дойра овози барчани байрам шодиёналарига чорлайди. Қаранг, инсон кўнглини олиш, айниқса ўзбекнинг қалбига йўл топиш унчалик мураккаб эмас экан.

Азалий қадриятимиз — Наврўз қайтариб берилди-ю халқнинг боши осмонга етди. Собирободликлар ҳам ошиб-тошиб ўтганликлари учун ранг-баранг дастурхон тузаганлари йўқ, албатта. Улар ота-боболари таомилига амал қилишаяпти, холос. Дастурхон қадимий урф-одатимиз — «тўкма»дан иборат: ноклар, мева-чеваларга, юзлаб тандир ва ўчоқларда пишиб чиққан иссиқ кўк сомсаларга, турли пишириқларга барча чўлқувар пазандалар қўли теккан.

Сирдарё вилоятида донг таратган «Фарғона» давлат хўжалиги пахтакорлари, илғорликда ўрнак чорвадорлари, соҳибкору миришкорлари билан азалдан машҳур. Хўжаликка бир неча йил ажойиб ташкилотчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Собиржон Сиддиқов раҳбарлик қилган эди. Эндиликда Собиробод номини олган бу қишлоқнинг вилоятда энг чиройли гўшалардан бирига айланганида у кишининг хизматлари жуда катта.

— Қишлоғимиз Собиржон Сиддиқов номи билан аталиши ниҳоятда улуғ иш бўлди, — дейди хўжалик фахрийларидан бири Ваҳобжон ака Каримов. — Собиржон ака худди орамизда юргандек. Каттаю кичикка бош бўлиб, тантаналарни ўзи ўтказаётгандай. Қанийди шу кунларни у ўз кўзи билан кўрганида...

Ҳа, Наврўз бутун бир авлод қалбида армон бўлиб ўтди. Илоё, бутунлай қайтгани рост бўлсин. Байрам тантаналари иштирокчиларини кўриб, қувончдан энтикиб кетасан киши.

Бу ерда саксондан ошиб, тўқсонни қоралаб қолган Абдували бува, Мамажон бува, Эшвой бува, Қўйчивой бувадан тортиб боғча болаларигача шоду хуррам. Андижонлик дорбозлар атрофига одам сиғмайди. Тошкентдан ташриф буюрган таниқли хонанда Шерқўзи Ғозиев бошчилигидаги санъаткорлар билан қишлоқ ҳаваскорлари басма-бас қўшиқ айтишаяпти. Ҳар бир қозон атрофида қадимий ўланлар, лапарлар бир-бирига уланиб ижро этилмоқда, аскиячилар атрофида ҳам тумонат одам.

— Байрам тантаналари яна бир ҳафта давом этади, — дейди хўжаликнинг ёш раҳбари Нўъмонжон Ўрунов. — Уч-тўрт кунлик ғубор ёзишдан сўнг бел боғлаб ишга киришиб кетамиз. Ўзбек халқининг, айниқса деҳқоннинг курорти ҳам, санаторийси ҳам мана шу.

Сурхондарё:

Азадорлар эсдан чиқмадилар

Наврўз арафасида Олтинсой районидаги Денов совхози иккига бўлинди. 1.200 уйли Хўжасаот қишлоғида боғдорчиликка ихтисослашган «Хўжасаот» давлат хўжалиги ташкил этилди.

Тоғолди қишлоғининг номини сиз эшитгансиз — Ойбек мукофоти лауреати Тоғай Мурод ана шу қишлоқдан. Унинг «Юлдузлар мангу ёнади», «Олис оқшомларнинг давоми», «От кишнаган оқшом» сингари қиссалари шу ернинг одамлари ҳақида.

Бундан ташқари Хўжасаот ўз боғлари билан машҳур, майизининг довруғини эшитмаган одам Ўзбекистонда кам топилади.

Хўжасаотликлар ҳам Наврўзга катта ҳозирлик кўрган эдилар. Хўжалик раҳбарияти харажатлар учун 5.000 сўм пул ажратди. Байрам сайли Хўжасаот этагидаги адирда бўлмоғи керак эди. Аммо эрталабдан бошланган ёмғир бунга имкон бермади: байрам хурсандчиликлари қишлоқ ўртасидаги мактабнинг ҳовлисига кўчирилди.

Наврўз барчага баробар байрам. Раҳбарият энг аввало таъминотсиз қолган кўнгли ярим оилалар учун махсус совғалар тайёрлаган эди. Саксонни қоралаб қолган Менгдонор момо Абдураҳмонова ёлғиз яшайди. Кадрлар бўлимининг бошлиғи Менгзиё Абдуллаев тантаналар бошланмасданоқ момонинг хонадонига бориб, байрам билан муборакбод қилди, унга сиҳат-саломатлик тилаб, совға топширди.

Наврўз куни таъминотсиз қолган саккиз фарзандли (энг каттаси ўн олти ёшда) Ашир-гул Эрдонова ҳам байрам совғасини кўзда ёш билан қабул қилди.

Совхоз раҳбарлари шу куни ёрдамга жуда ҳам муҳтож бўлган ўн етти хонадонга бориб, уларнинг ҳар бирига байрам совғаларини топширдилар.

Мактаб ҳовлисида эса Наврўз тантаналари давом этди. Қизиғи шундаки, бу ерга ташриф буюрган ҳар бир хўжасаотлик — биринчи синф ўқувчисидан тортиб пенсионерларгача ҳамма байрам дастурхонига ўз улушини қўшди.

Оқсоқоллар юртга омонлик тилаб, Наврўз дастурхонига фотиҳа ўқиганларидан сўнг азадор хонадонларга улуш юборилди.

Тошкент вилояти:

Эл яна яйраб қолди

ЧОЙХОНА ҳовлисига одам сиғмайди. Эндигина тили чиққан гўдакдан тортиб аср тенгдоши — нуроний чолларгача шу ерда. Гўё бутун қишлоқ аҳли кўчиб келгандек. Маҳалла гузарига ҳеч қачон бу қадар кўп одам тўпланмаган. Ҳатто бу дунёнинг сиру синоатларини кўра-кўра, тўқсонни қоралаган Хўжаназар бобо ҳам гурас-гурас келаётган халойиққа қараб ёқа ушлаганича шукрона айтади:

— Шу кунларга етказганингга шукур, парвардигор! Замонанинг зайли экан-да, юртнинг айрим каттаконлари одам тугул элнинг расм-русумларини ҳам йўқ қилмоқчи бўлдилар-в. Ҳайриятки, бемаъни қатағон кўпга бормай, ҳақ жойида қарор топди.

21 март куни эса байрам шодиёналари оммавий тус олди. Қўш дошқозонда палов дамланди. Наврўз дастурхонига сумалак, бир неча хил кўкатли таомлар тортилди. Қўшиқ, рақс, ўйин-кулгининг кети узилмади.

Маҳалла фаоллари рўза тутган кексаларни ҳам унутмадилар. Улар учун чойхонанинг катта хонасига алоҳида дастурхон тузалди. Шу боис гузарда эрталабданоқ бошланган Наврўзи олам гурунглари кеч қоронғусигача давом этди.

Аммо баҳор, меҳнат байрами бир кунлик эмас. У хонадонлардан маҳалла гузарларига кўчган, сўнгра далаларда давом этган.

— Азалдан шундай бўлиб келган, — дея ёшларга уқдиради маҳалла оқсоқоли Фазлиддин Муҳиддинов. — Наврўз кирган куни ҳамма хонадонларда қўш оши пиширилларди, омочлар ер ҳайдашга тайёрланарди. Ҳўкиз ва қўш қўшилиб, ерга биринчи омоч солинарди. Шундан кейингина ҳамма ўзи пиширган қўш ошию кўк сомсаларни кўтариб, маҳалла гузарига оқиб келаверарди. Ўйин-кулги, ҳазил-мутойиба авжига минарди. Ажаб эмаски, эзгу ният билан сидқидилдан амал қилинадиган ўша оддий расм-русумларимиз аста-секин изга тушса...

Фарғона:

Олқишларга чек йўқ

ОЛТИАРИҚ районининг Файзиобод қишлоғи аҳли учун Наврўз қўш байрамга айланди. Шу куни қишлоқда қурилажак 840 ўринли янги мактабнинг пойдеворига биринчи ғишт қўйилди.

Тўғри, мактаб қуриш одатий иш, байрамга алоқаси йўқ. Шундай бўлса-да, файзиободликларни бу янгилик жуда қувонтирди. Чунки, қишлоқ болаларининг аксарияти шу пайтгача темир йўл ёқасида бундан 60 йил муқаддам қурилган омборхона биносида таҳсил кўриб келишарди. Синф хоналари баланду ёруғ, спорту кино заллари, дарсларга оид хоналари, ошхонаю кутубхоналари бўлган замонавий мактаб қайдаю, эски омборхона қайда.

Шу баҳона қаҳрамон она Ҳамрохон Рўзматованинг хонадони ҳам файзга тўлди. Кашшофлардан тортиб фахрийларгача аянинг уйига ташриф буюришиб, Наврўзи олам билан муборакбод этдилар ва қилган хайрли иши учун унга миннатдорчилик билдирдилар. Боиси шуки, саховатпеша аёл ўзининг ер участкасидан бир қисмини янги мактабга бориладиган йўл учун тортиқ этди.

Фарғона районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги аъзоларига ҳам Наврўзи олам қутлуғ келди. Шу куни хўжалик марказига тўпланган аҳоли қишлоққа келтирилган зангори оловни рамзий ёқиш маросимини катта шодиёнага айлантирди. Бугун-эрта 150 хонадон табиий газдан фойдалана бошлайди.

Марғилон шаҳри аҳолиси ва меҳнат жамоалари байрамни ўз хоҳиш-иродаларига монанд нишонладилар. Шаҳар Наврўз жамғармасига тушган 100 минг сўмга яқин маблағнинг асосий қисми камхарж оилаларга, ёлғизлар ва кексаларга, уруш ногиронларига, Афғонистон воқеалари қурбонлари оилаларига инъом этилди.

Сўлим Фарғона шаҳрида, шоирлар шаҳри Қўқонда, байналмилал Қувасойда, нефтчилар шаҳри Ҳамзада, кулоллар маскани Риштонда, шунингдек ҳамма районларининг марказларида Наврўзи оламга атаб расталар ташкил этилди. Халқ сайилларида турли мусобақалар, қўшиқ ва рақслар, аскиячиларнинг ичакузди тортишувлари ва бошқа байрамона расм-русумлар кечгача тинмади.

Хоразм:

Кўҳна диёрнинг яшариши

ВОҲА меҳнаткашларининг анъанавий байрамга бағишланган турфа тадбир ва тантаналари ўтказилди.

Янгибозор районидаги Куйбишев номли жамоа хўжалиги меҳнаткашлари оммавий сайилни ўзига хос нишонладилар. Байрам арафасида хўжалик аҳли ўзларининг ҳамқишлоғи, Ҳамза номидаги республика давлат мукофоти соҳиби шоир Омон Матжон ташаббуси билан вужудга келтирилган «Ёшлик» боғига кўчиб чиқди. Бу ерга соҳибкору боғбонлар, уруғчилар, район ва вилоят раҳбарлари ҳам ташриф буюришди. Наврўзга бағишлаб барпо этилаётган боғлар қарови хусусида маслаҳатлашиб олинди. Ҳозир мазкур хўжалик ҳудудидаги 150 гектарли анвойи мева дарахти яшнаб ўсмоқда. Уч йил олдин барпо этилган 50 таноблик майдондаги ниҳоллар ўтган йили ҳосилга кирди.

* * *

Улуғ айём арафасида воҳа қурилиш-монтаж жамоалари меҳнаткашларга кўпгина ажойиб совғалар топширишди. Вилоят марказида «Дельфин» чўмилиш ҳавзаси, 150 кишига мўлжалланган шифохона, йирик поликлиника, вилоят дон маҳсулотлари бошқармасининг «Наврўз» дўкон-новвойхонаси, Гурлан районида кўзи ожизлар учун ишлаб чиқариш корхонаси, маҳалла тўйхонаси, «Наврўз» номли болалар боғчаси биноси, Боғотда эса янги тикув фабрикаси, ипакчилик цехи, йирик дўкон фойдаланишга топширилди.

Анъанавий байрамга вилоятнинг ҳар бир хонадони, маҳалла ва жамоаси, шаҳар ва районлар раҳбарлари фаол тараддуд кўрдилар. Тантаналар дастлаб хонадонларга кириб келди: табаррук таом — сумалак пиширилди, тўкин дастурхонлар ҳозирланди. Кейинчалик шодиёналар маҳалла ва жамоаларга кўчди. Вилоят марказидаги умумий овқатланиш шохобчаларида 10 тонна сумалак пиширилиб, сайил иштирокчиларига текин тарқатилди.

Қўли гул пазандалар лаззатли халқ таомларидан иборат ранг-баранг кўргазма тайёрлашди. Меҳр-шафқат, самимият эгалари ночор-ногиронларни йўқлаб, уларнинг хонадонларига боришди, совға-саломлар тақдим этдилар. Халқ байрами муносабати билан Урганчдаги вилоят театри муҳташам биносида ўтказилган катта хайрия кечаси ҳамманинг қалбини ларзага келтирди. Вилоят «Меҳр-шафқат ва саломатлик» хайрия жамғармасига бир неча соатдаёқ 265 минг сўм маблағ тушди.

* * *

Хоразмликларнинг ўзига хос бетакрор санъати, маданияти, урф-одатлари Наврўз айёмида яна бир карра қиёмига етказилди. Ўзбекистон ҳужжатли фильмлар киностудияси ижодкорлари ана шу унутилмас лаҳзаларни «Наврўз — Хоразмда» кино асари лентасига муҳрладилар.

Тантаналар чоғида унинг ғолибларини аниқловчи ҳайъат аъзолари ҳам чинакам ишлашди. Пировардида вилоят совети ижроия комитети ва касаба уюшмалари таъсис этган совринлар — енгил автомашина, аравачали мотоцикл, қимматбаҳо гилам ўзининг муносиб эгаларини топди.

Қашқадарё:

Решатоғ гўё юксалди

Байрам келди дегунча Решатоғ бағри одамга тўлади. Бу қишлоқ аҳлига сайилларда қўчқор, хўроз уриштириш, улоқ чопиш, кураш тушиш азалдан одат. Қаттиқ қатағон йиллари ҳам Майманоқ халқи иродасини бука олмади. Бизга ёт урф деб пойгаларини ман этдилар. «Ҳайвонларга зулм қилаяпсиз» дея кишиларга завқ улашувчи азалий уриштиришларга баъзи корчалонларнинг амри билан барҳам берилганди. Ўшанда майманоқликлар Наврўз шодиёналарини қишлоқ марказида эмас, балки раҳбарлардан яширинча Решатоғ бағрига кўчиришганди. Шу-шу, — Ульянов районининг Майманоқ қишлоғидаги Решатоғ сайилгоҳга айланди.

Наврўз куни Майманоқдан бошқа жойларда — Оқжангал, Комилон, Масит, Олчин қишлоқларининг ёшу қариси томошагоҳга чиқишди. Йиғилганлар халқ бахшиси Шоми шоирнинг Наврўзга бағишланган янги термаларини тинглашди. Кишиларни жасоратга чорловчи жангнома достонларидан куйлаб беришни ундан сўрашди. Тиркаш бобо ижро этган баҳор тароналари одамларни гўё мозий сари етаклади.

Майманоқда нишонланган Наврўз ўтган йилгидан ўзгача бўлди. Тантанада Улуғ Ватан уруши фахрийларидан 65 кишига 100 сўмгача хайрия берилди. Ногиронлар, кам таъминланган 105 оилага 50 сўмдан ёрдам кўрсатилди. Наврўз шодиёналари кўпчилик ёш, уй-жойга муҳтож оилаларни ҳам четлаб ўтмади. Шўро хўжалиги ва қишлоқ оқсоқоллари келишиб 300 оилага томорқа берилганлигини ҳам эълон қилдилар.

Хабарларни «Халқ сўзи» ва «Народное слово» рўзномалари мухбирлари Ф. ШОДМОНАЛИЕВ, М. МАРДИЕВ, К. ЎТАЕВ, Р. ИРИСОВ, Ҳ. ТЕМИР, Т. АБДУРАҲМОНОВ, Т. РАЗЗОҚ, И. ТОШЕВ, А. ЙЎЛДОШЕВ, А. СОДИҚОВ, А. СОБИРОВ тайёрлашди.

СССР РЕФЕРЕНДУМИНИ ЎТКАЗУВЧИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ КОМИССИЯСИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОКРУГЛАРИДА СССР РЕФЕРЕНДУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

20 март куни Тошкентда СССР референдумини ўтказувчи Ўзбекистон ССР Марказий комиссиясининг мажлисида Ўзбекистон ССР округларида овоз бериш якунлари чиқарилди.

Марказий комиссиянинг раиси Қ. А. Аҳмедов 17 мартдаги овоз беришнинг якунлари ҳақида ахборот берди.

Округ ва участка комиссияларининг, маҳаллий Совет ва партия идораларининг депутатлар гуруҳлари, кенг жамоатчилик мададида олиб борган собитқадам ишлари натижасида республикада овоз бериш умуман уюшқоқлик билан, ишчанлик вазиятида ўтганлиги, фуқаролар овоз беришда фаол қатнашганлиги таъкидланди.

СССР референдумини ўтказувчи Ўзбекистон ССР Марказий комиссияси округ комиссиялари томонидан тақдим этилган овоз бериш натижалари тўғрисидаги баённомаларни кўриб чиқиб, республикада 226 округ ва 6868 участканинг ҳаммасида овоз бериш бўлиб ўтганлигини аниқлади.

Рўйхатга киритилган 10 миллион 287 минг 938 фуқародан 9 миллион 830 минг 782 киши ёки 95,5 фоизи овоз бериш учун асосий бюллетенни олди, шундан 95,4 фоизи овоз беришда қатнашди.

Тенг ҳуқуқли мустақил республикаларнинг янгиланган федерацияси сифатида СССРни сақлаб қолиш учун 9 миллион 196 минг 848 киши ёки 93,7 фоизи овоз берди. Жумладан, Қорақалпоғистон АССР ва вилоятларда овоз бериш қуйидагича бўлди:

вилоятлар номи	овоз бериш учун рўйхатга олинган фуқаролар умумий сони	овоз бериш учун бюллетень олган фуқаролар сони	фоиз	овоз беришда қатнашган фуқаролар сони фоиз	«Ҳа» деб жавоб қилган фуқаролар сони фоиз	«Йўқ» деб жавоб қилган фуқаролар сони фоиз	ҳақиқий эмас деб топилган бюллетенлар сони фоиз
Қорақалпоғистон АССР	584208	578111	98,8	98,7	97,6	1,7	0,6
Андижон	903734	873190	96,6	96,0	93,8	4,8	1,3
Бухоро	845237	802127	94,9	94,9	96,0	3,2	0,8
Жиззах	360035	352457	97,9	97,9	95,4	3,5	1,0
Қашқадарё	760051	745224	98,1	98,0	94,4	4,5	1,1
Наманган	756947	738718	97,5	97,5	91,5	7,0	1,4
Самарқанд	1142339	1100031	96,3	96,2	93,3	5,7	1,0
Сурхондарё	602816	590328	97,9	97,9	97,6	1,8	0,6
Сирдарё	282928	279300	98,7	98,7	95,2	4,0	0,7
Тошкент	1144617	1080321	94,4	94,2	92,6	6,2	1,2
Фарғона	1130981	1091273	96,5	96,4	94,1	4,6	1,3
Хоразм	500199	487390	97,4	97,3	97,1	2,1	0,8
Тошкент шаҳри	1273846	1112312	87,3	87,2	87,4	11,1	1,5

Рўйхатга киритилган 10 миллион 287 минг 938 фуқародан 9 миллион 824 минг 304 киши ёки 95,5 фоизи овоз бериш учун қўшимча бюллетень олди, шундан 95,4 фоизи овоз беришда қатнашди.

Қўшимча бюллетень билан 9 миллион 215 минг 571 киши ёки 93,9 фоизи Ўзбекистон тенг ҳуқуқли мустақил республика сифатида янгиланган Иттифоқ (Федерация) таркибида қолиши учун овоз берди, жумладан, овоз бериш Қорақалпоғистон АССР ва вилоятларда қуйидагича бўлди:

вилоятлар номи	овоз бериш учун рўйхатга олинган фуқаролар умумий сони	овоз бериш учун бюллетень олган фуқаролар сони	фоиз	овоз беришда қатнашган фуқаролар сони фоиз	«Ҳа» деб жавоб қилган фуқаролар сони фоиз	«Йўқ» жавоби берган фуқаролар сони фоиз	ҳақиқий эмас деб топилган бюллетенлар сони фоиз
Қорақалпоғистон АССР	584208	578111	98,9	98,8	97,6	1,8	0,6
Андижон	903734	868187	91,1	96,0	94,0	4,6	1,3
Бухоро	845237	802127	94,9	94,9	96,1	3,1	0,8
Жиззах	360035	352457	97,9	97,9	94,8	4,3	0,9
Қашқадарё	760051	745224	98,3	98,0	94,6	4,2	1,2
Наманган	756947	738718	97,6	97,5	91,7	6,9	1,4
Самарқанд	1142339	1098478	96,2	96,0	93,5	5,4	1,1
Сурхондарё	602816	590328	97,9	97,9	97,6	1,8	0,6
Сирдарё	282928	279500	98,8	98,7	95,4	3,9	0,7
Тошкент	1144617	1080218	94,4	94,3	92,8	6,0	1,2
Фарғона	1130981	1091314	96,5	96,4	94,3	4,5	1,2
Хоразм	500199	487398	97,4	97,3	97,1	2,1	0,8
Тошкент шаҳри	1273846	1112244	87,3	87,2	88,1	10,5	1,3

Референдум якунлари Ўзбекистон ССР раҳбарлиги куч-ғайратини, Ўзбекистон Компартияси, жамоат ташкилотларининг тенг ҳуқуқли давлатлар янгиланган Иттифоқи доирасида республика суверенитети ва мустақиллигини мустаҳкамлашга қаратилган йўлини республика аҳолиси ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётганлигининг яққол тасдиғидир.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ МАЖМУИНИНГ ЎРНАК КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, деҳқончилик-саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга қўшган ҳиссаси, жамоат турмушидаги фаол иштироки учун қуйидагилар мукофотлансин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН:

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Абдуллаев Каржавбой — Мўйноқ балиқ саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси юк ташувчиларининг бригадири

Отажонов Машарип — Элликқалъа районидаги «Москва» совхозининг ишчиси

Бойжонов Жўлмурза — Тахтакўпир район деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси

Жаксимов Бектурди — Нукус районидаги «Оқ Маиғит» совхозининг тракторчиси

Маҳамбетов Жалгас — Қўнғирот районидаги «Ленинизм» совхозининг чўпони

Рауажов Жумамурот — Қораўзак районидаги «Маданият» совхозининг бригадири

Раҳмонов Алламберган — Беруний районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг аъзоси

Собиров Ғайпбой — Хўжайли районидаги «Коммунизм» колхозининг бригадири

Ўтегенов Ўролбой — Мўйноқ районидаги «Амударё» колхозининг балиқчиси

Худойбердиев Ашир Ортиқович — Тўрткўл районидаги «Ленин йўли» колхозининг раиси

Юсупов Сейдабулла — Ленинобод районидаги «Партия XXII съезди» совхозининг бригадири

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ

Абдураззоқов Абдуғаффор — Москва районидаги «Ҳақиқат» колхозининг бригадири

Аловхунова Азизахон — Андижон районидаги «Ямбол» совхозининг ишчиси

Ғаниева Садбархон — Жалолқудуқ районидаги «Ғалабанинг 30 йиллиги» колхозининг аъзоси

Қодирова Маизура Муҳаммаджоновна — Вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси ирригация бўлимининг мутахассиси

Нисалов Шамшиддин — Комсомолобод районидаги Мирзааҳмедов номли совхоз ҳисобчиси

Пирматов Сирожиддин Ортиқбоевич — Олтинкўл районидаги Калинин номли колхоз бригадири

Сариқова Ширмонхон Тоировна — Хўжаобод районидаги А. Набиев номли колхоз сут соғувчиси

Солиев Козимжон — Олтинкўл районидаги Калинин номли колхоз механиги

Тефуков Ладивер — Ленинск пахта заводининг бош механиги

Усмонов Зокиржон — Жалолқудуқ районидаги Димитров номли колхоз ижарачиси

БУХОРО ВИЛОЯТИ

Аминов Шамси Арашович — Олот районидаги Н. Крупская номли колхоз гидротехниги

Бозоров Холмурод Тошевич — «Бухарахлебопродукт» бирлашмасининг ишчиси

Будагов Геннадий Хоренович — Бухоро гўшт комбинати қиймачиси

Жумаев Илҳом Кенжаевич — Пешку район деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг ўринбосари

Муқумов Бекназар — Навбаҳор районидаги Ленин номли колхоз бригадири

Мухторова Мастура — Навоий районидаги пилла наслчилиги совхозининг пиллачи агрономи

Набиев Қосим Аҳмадович — Бухоро районидаги Ленин номли колхоз ижарачиси

Расулов Халил — Қизилтепа районидаги «Москва» колхозининг бригадири

Садеибоев Шарақул Содиқович — Учқудуқ районидаги «Достиқ» совхозининг бош чўпони

Саломова Сайёра — Когон районидаги «Бухоро» совхози оилавий пудратининг звено бошлиғи

Тулепов Абдулла — Томди районидаги К. Маркс номли колхозининг бош чўпони

Ҳайитов Эргаш — Шофиркон районидаги К. Маркс номли колхоз ижарачиси

Ҳамроев Ражаб Ортиқович — Ромитан районидаги Ленин номли колхоз механизатори

Йўлдошева Гулсара — Қоракўл районидаги Горький номли колхоз бригадири

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ

Абуова Улбўсин — Мирзачўл районидаги Абай номли совхоз бузоқбоқари

Акрамов Исоқ — Вахмал районидаги «Бахмал» совхозининг молбоқари

Девонаева Маҳбубахон — Зарбдор районидаги «Партия XXV съезди» совхозининг бригадири

Дўстназаров Нурмамат — Жиззах районидаги К. Маркс номли совхоз механизатори

Сиддоров Абдулла — Ғаллаорол районидаги К. Маркс номли совхоз директори

Холбоев Нишон — Зомин районидаги «Қизил чорвадор» совхозининг молбоқари

Холиқов Омонбой — Дўстлик районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» боғдорчилик совхозининг директори

Ҳамроқулов Раҳмон — Октябрь районидаги Ҳ. Олимжон номли совхозининг звено бошлиғи

Турлибеков Жунисбек — Фориш районидаги «Қизилқум» совхозининг бош чўпони

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ

Абдуллаев Парда — Китоб районидаги «Навбаҳор» совхозининг ишчиси

Бобомуродова Раҳима — Шаҳрисабз районидаги «Коммунизм» колхозининг бригадири

Маматов Тўйчи — Нишон районидаги Ч. Бегимқулов номли совхоз бригадири

Одилов Олимжон — Шаҳрисабз гўшт комбинатининг директори

Ражабов Одил Янгибоевич — Ғузор районидаги М. Ҳасанова номли совхоз бригадири

Умбарова Тожинор Худойназаровна — Қамаши районидаги Ленин номли колхоз бригадири

Холлиев Аҳмад Давлатович — Косон районидаги Энгельс номли совхоз директори

Хоналиев Шойи — Ульянов районидаги «III Интернационал» совхозининг бригадири

Эшбобоева Зулфия — Яккабоғ районидаги «Ленинизм» колхозининг сут соғувчиси

Эшқувватова Қизман — Чироқчи районидаги «Москва» совхозининг ишчиси

Йўлдошева Алвон Шариповна — Баҳористон районидаги 27-совхоз сут соғувчиси

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ

Баратов Нурқул — Янгиқўрғон районидаги «Нанай» совхозининг ижарачиси

Бекмирзаев Тўрабой — Чортоқ районидаги «Ленинизм» совхозининг механизатори

Долиева Ўғилжон — Задарё районидаги «Гигант» колхозининг сут соғувчиси

Қипчоқова Шаҳодатхон — Норин районидаги «Коммунизм» колхозининг сут соғувчиси

Мираҳмедов Турсун — Косонсой районидаги Худойбердиев номли совхоз директори

Муллабоева Тўхтахон — Уйчи районидаги Свердлов номли колхоз сут соғувчиси

Рафиқов Маҳмуджон — Наманган районидаги Дзержинский номли колхоз раиси

Тўйматова Норхонби — Чуст районидаги «Москва» колхозининг сут соғувчиси

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

Бозоров Шомамат — Хатирчи районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси

Гаршина Вера Ивановна — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги К. А. Тимирязев номли Самарқанд зооветеринария техникуми директорининг ўринбосари

Зиётов Суюн Мардонович — Большевик районидаги Д. Юсупов номли колхоз бригадири

Исаев Эргаш Бўтаевич — Нарпай районидаги Алишер Навоий номли колхоз аъзоси

Орзиқулова Гулсара — Пахтачи районидаги «Пахтакор» колхозининг бригадири

Пардаева Хурсан — Хатирчи районидаги «Ўзбекистон» колхозининг сут соғувчиси

Рўзиев Ўрол — Булунғур районидаги «Ғалабанинг 40 йиллиги» совхозининг ижарачиси

Сулаймонов Абдурасул — Қўшработ районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози бўлимининг бошқарувчиси

Тўраев Нарзулла — Паст Дарғом районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзоси

Ўринбоева Мусаввар — Оқдарё районидаги «Янгиобод» колхозининг звено бошлиғи

Ўсаров Ҳасан — Жомбой районидаги И. Охунбобоев номли колхоз ижарачиси

Фаттоев Акром — Самарқанд районидаги «Самарқанд» деҳқончилик комбинати бош директорининг ўринбосари

Ҳайдаров Шерқул — Советобод районидаги «Улус» совхозининг механизатори

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ

Қурбонова Санам — Қумқўрғон районидаги «Москва» колхозининг сут соғувчиси

Кўчкинов Муҳаммади — Бойсун районидаги «Бойсун» совхозининг бош чўпони

Фатиллаева Равза Дадабоевна — Денов районидаги «Москва» колхозининг бригадири

Хўжамқулов Жума — Термиз районидаги «Намуна» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи

Шарафиддинов Ҳимайдин — вилоят деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси

Юсупов Абдукарим Тангриевич — Термиз районидаги «Термиз» совхозининг директори

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ

Абдухолиқова Шарофат Қодировна — Боёвут районидаги Руцкий номли совхоз сут соғувчиси

Балиқулова Анорой — Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхоз ишчиси

Бондарев Михаил Васильевич — Мирзачўл кўчма механизациялашган колоннасининг бульдозерчи-машинисти

Мавлонов Ширинбой Қодирович — Ильич районидаги Волков номли совхоз бригадири

Солиев Рустам Умарович — Меҳнатобод районидаги Ғ. Юнусов номли совхоз механизатори

Тожиев Отажон — вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари

Тожибоева Гулабзо — Ворошилов районидаги «Гулистон» совхозининг сут соғувчиси

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Абдураимов Файзилгаён — Ғалаба районидаги Ленин номли колхоз тракторчиси

Галиева Разина Содиқовна — Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXVI съезди» паррандачилик фабрикасининг паррандабоқари

Жалилова Зарифа Мирзоҳидовна — Тошкент районидаги К. Маркс номли колхоз сут соғувчиси

Ибодуллаев Рефат — Олмалиқ гўшт комбинатининг қассоби

Одилов Ғуломқодир Аҳмедович — Қибрай ахна ичимликлар комбинатининг директори

Сарсенов Убайдулла — Янгийўл район деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг ўринбосари

Соболев Виктор Степанович — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги вазирлиги Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш ремонт-эксплуатация бирлашмасининг экскаватор-машинисти

Ҳайитматов Далавой — Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» колхозининг сабзавоткори

Хлиновская Лариса Алексеевна — Оҳангарон районидаги «Ғаллақудуқ» совхозининг оператори

Холматов Алмат — Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг бригада бошлиғи

Элмуродов Жўра — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги вазирлиги Бекобод район ишлаб чиқариш ремонт-эксплуатация бирлашмасининг созловчиси

Юнусов Асрор — Оржоникидзе районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ

Дўсимова Дилбар — Езёвон районидаги Тошбоев номли колхоз аъзоси

Корёғдиева Мўътабархон Усмоновна — Риштон районидаги Куйбишев номли колхоз механизатори

Қўлдошева Майрамхон — Охунбобоев районидаги Фрунзе номли колхозининг сут соғувчиси

Тошбоев Каримжон — Қувасой районидаги А. Икромов номли совхоз боғбонлар бригадасининг бошлиғи

Ҳайитов Турсунбой — Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи

Эгамов Убайдулла Асқарович — Ленинград районидаги И. Охунбобоев номли колхоз раиси

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ

Абдалниёзов Бахтиёр Алимович — вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг ўринбосари

Бозорбоева Санамжон — Гурлан районидаги «Коммуна» колхозининг ижарачиси

Мадиримова Ўғилжон — Боғот районидаги Ленин номли колхоз ижарачиси

Ражабов Йўлдош — Урганч гўшт комбинатининг ишчиси

Рўзметов Мадраим — Қўшкўпир районидаги Калинин номли колхоз механизатори

Халиллаев Маматсоли — Янгибозор районидаги «Россия» совхозининг директори

ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ МАЖМУИНИНГ РЕСПУБЛИКА ТАШКИЛОТЛАРИ

Абдураҳмонов Маъмир — «Узриба» концерни «Балиқчи» экспериментал намунали ишлаб чиқариш бирлашмасининг балиқчиси

Аъзамов Мубошир — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи

Исматуллаев Хайрулла Раҳматуллаевич — Ўзбекистон ССР иқтисодиёт давлат комитети раисининг ўринбосари

Рамазонов Комил Калимуллоевич — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги вазирлигининг етакчи мутахассиси

Холиқов Ҳамроқул — Ўзбекистон ССР Деҳқонлар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари

Ҳусанбоев Рустам — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлиги Андижон зооветеринария техникумининг директори

Чориев Раҳматулла Низомиддинович — Р. Р. Шредер номидаги илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг Самарқанд вилоятидаги Чархин экспериментал кўчатхонасининг директори

Шчукин Виктор Николаевич — «Узбекхлопкомаш» бирлашмасининг бош муҳандиси

ҚУЙИДАГИЛАРГА ФАХРИЙ УНВОНЛАР БЕРИЛСИН:

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМИ»

Азаматов Абдулла — Тошкент вилоят Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг бригада бошлиғи

Одилов Асқар — Тошкент вилоят Тошкент районидаги Абдураимов номли совхоз директори

Алланиёзов Омонбой Бекдуллаевич — Қорақалпоғистон АССР Бўзатов районидаги «Ёрқиндарё» совхози агроучасткасининг бошлиғи

Омонов Зайниддин — Самарқанд вилоятидаги «Нурота» давлат наслчилик заводининг директори

Бойзоқов Раҳмат Шодмонович — Самарқанд вилоятининг Пойариқ районидаги Крупская номли колхоз раиси

Бойқувватов Рўзикул — Қашқадарё вилоят Деҳқонобод районидаги «Дашнабод» совхозининг бош чўпони.

Давлетов Исатой Куленович — «Узгипрозем» илмгоҳи Қорақалпоғистон бўлимининг бошлиғи

Болтаев Раҳим — Хоразм вилоят Урганч районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси

Болтаев Рустам Неъматович — Самарқанд вилоят Каттақўрғон район деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари

Дадабоев Тожибой — Фарғона вилоятидаги «Сўх» совхозининг бош муҳандиси

Дўсжонов Асен — Қорақалпоғистон АССР Кегайли районидаги Куйбишев номли совхозининг звено бошлиғи

Жумамуротова Райгул — Қорақалпоғистон АССР Чимбой районидаги Т. Сеитов номли совхоз директори

Жўрахўжаев Абдуллахўжа — Фарғона вилоят Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз бригада бошлиғи

Зулфиддинов Нуъмон — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлиги «Қоракўл» бирлашмасининг раиси

Ибодуллаев Абдукарим Муҳаммадиевич — Сурхондарё вилоятидаги Жарқўрғон пахта тозалаш заводининг директори

Искандаров Турсунхўжа Ёдгорович — Тошкент вилоят Ғалаба районидаги Калинин номли совхоз директори

Қўзимуродов Қултўра — Сурхондарё вилоят Ленин йўли районидаги «Сурхон» боғдорчилик-виночилик совхозининг директори

Қурбонов Ади — Жиззах вилоят Фориш районидаги Киров номли давлат наслчилик заводининг бош чўпони

Мадаминова Уллибиби — Хоразм вилоят Хива район пилла қуритиш бош корхонасининг директори

Маҳмадқулов Эшмаҳмад — Сурхондарё вилоят Қумқўрғон районидаги «Пахтакор» совхозининг директори

Машарипов Абдулла — Хоразм вилоят Янгиариқ районидаги Ленин номли колхоз ижарачиси

Нариянц Михаил Рубенович — Ўзбекистон ССР Иқтисодиёт давлат комитети қишлоқ хўжалик ва тайёрлов бўлимининг бошлиғи

Ниёзимбетова Сарагул — Қорақалпоғистон АССР Амударё районидаги «Оқ олтин» колхозининг аъзоси

Ниёзова Зулхумор Букаевна — Сурхондарё вилоят Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхозининг сут соғувчиси

Нормуротов Тлеумурот — Бухоро вилоят Конимех районидаги «Конимех» заводининг чўпони

Норматов Олмамат — Фарғона вилоят Сўх районидаги «Ленинград» совхозининг иқтисодчиси

Нуралиев Нормурод — Тошкент вилоят Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи

Ражапов Султон — Бухоро вилоят Свердлов районидаги Свердлов номли колхоз раиси

Ризаев Тожибой — Тошкент вилоят Паркент районидаги «Ленинобод» совхозининг директори

Собиров Машарип — Хоразм вилоят Хонқа районидаги Ал-Хоразмий номли совхоз директори

Сабуров Қолбой Сармаганбетович — Қорақалпоғистон АССР Шуманай районидаги Гагарин номли совхоз ижарачиси

Содиқов Васл — Тошкент вилоят Калинин районидаги «Рассвет» совхозининг директори

Санаев Шукурбой — Жиззах вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси районлараро таъминот-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси

Сексенов Турдибой — Бухоро вилоят Конимех районидаги «Октябрь 40 йиллиги» давлат наслчилик заводининг бош чўпони

Сидиқова Зарифа — Фарғона вилоят Ўзбекистон районидаги пилла қуритиш корхонасининг агрономи

Сувонқулов Гупронқул — Сирдарё вилоят Ховос районидаги «Фарҳод» совхозининг директори

Толипов Ғани Акбарович — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлиги ер тузилиши ва ердан фойдаланиш бош бошқармасининг бошлиғи

Тошназаров Файзи — Самарқанд вилоят Нурота район деҳқончилик-саноат уюшмасининг бош мутахассиси

Тожиев Рўзим — Хоразм вилоят Хазорасп районидаги «Коммунизм» колхозининг механизатори

Тўражонова Башорат — Сирдарё вилоят Гулистон районидаги «Октябрь» колхозининг механизатори

Турсунов Раҳим Турсунович — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлиги кадрлар билан таъминлаш республика илмгоҳининг ректори

Турсунова Шайхол — Сурхондарё вилоят Шеробод районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхозининг ишчиси

Умаров Нажмиддин Илёсович — Жиззах вилоят деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси

Ҳасанов Мусто — Қашқадарё вилоят Қарши районидаги хўжаликлараро чорвачилик корхонасининг директори

Холиқулов Сафарали — Самарқанд вилоят Ургут районидаги Ҳамза номли совхоз ижарачиси

Чориқулов Шодмонқул — Қашқадарё вилоят Усмон Юсупов районидаги Калинин номли совхоз директори

Шарипов Хайрулло — Бухоро вилоят Ғиждувон ўрмон хўжалигининг директори

Эшонқулов Асқар Қудратович — Жиззах вилоят Жиззах районидаги «Москва» колхозининг раиси

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ПАХТАКОР»

Абдураҳмонов Раҳмонали — Наманган вилоят Поп районидаги «Ленинград» колхозининг бош агрономи

Авулғозиева Рисолатой — Фарғона вилоят Бағдод районидаги «Ленинград» колхозининг бригада бошлиғи

Алибоев Бўрибой — Тошкент вилоят Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг бригада бошлиғи

Алибоев Жакбарали — Андижон вилоят Қўрғонтепа районидаги Ҳамза номли совхоз директори

Алишеров Йўлдошали — Наманган вилоят Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи

Ортиқов Абдураим — Андижон вилоят Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг бош агрономи

Бўронов Норман — Сурхондарё вилоят Термиз районидаги Ленин номли колхоз механизатори

Имонов Мамадали — Наманган вилоят Учқўрғон районидаги «Учқўрғон» совхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи

Муротов Юнусали — Фарғона вилоят Киров районидаги «Москва» колхозининг звено бошлиғи

Нурметова Гавҳар — Хоразм вилоят Шовот районидаги Киров номли совхоз ижарачиси

Одилов Хисом — Сирдарё вилоят Сирдарё районидаги «Коммунизм» колхозининг звено бошлиғи

Раҳмонов Ўринбой — Андижон вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси пахтачилик бўлимининг бошлиғи

Тўраев Климент — Бухоро вилоят Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхоз бригадасининг бошлиғи

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНОАТ ХОДИМИ»

Омонов Абдимўмин — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлиги «Узмясокооппром» бирлашмаси бош директорининг ўринбосари

Мусаев Тельман Раззоқович — Хоразм вилоят Урганч ёғ-мой комбинатининг директори

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ТРАНСПОРТ ХОДИМИ»

Оқбердиев Тельман Абдуллаевич — «Узмясомолспецавтотранс» бирлашмасининг бош директори

Мирзакаримов Сайдазим — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлиги автобазасининг ҳайдовчиси

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ»

Аминжонова Раҳима — колхозлараро шифохоналар қурилиши ва улардан фойдаланиш республика бирлашмасининг раиси, Тошкент шаҳри

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИҚТИСОДЧИ»

Илчиев Қидирбой — Тошкент вилоят Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг бош иқтисодчиси

Мирзааҳмедов Мирзараҳим — Наманган вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИРРИГАТОР»

Қўзибоев Гелди — Қашқадарё вилоят ремонт-эксплуатация мелиорация бирлашмасининг бош муҳандиси

Мадалиев Ҳайитбой Маназарович — «Тошкентводстрой» трестининг бошқарувчиси

Тинчеров Лутфи Алиевич — Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги вазирлиги бошқармасининг бошлиғи

Худойқулов Мардон Каримович — «Голодностепьстрой» ишлаб чиқариш қурилиш-монтаж бирлашмаси «Янгиерводстрой» трестининг участка бошлиғи, Сирдарё вилояти

Ямбулатов Давлат Алиевич — «Самарқандремзавод» Каттақўрғон район бирлашмасининг бошлиғи

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 19 март.

УЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ У. ҲОШИМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали ижоди, ўзбек совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари, жамоат ҳаётидаги фаол иштироки учун «Шарқ юлдузи» журналининг бош муҳаррири ўртоқ Ўткир Ҳошимовга «Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 19 март.

УЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ П. МЎМИНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали ижоди, ўзбек совет шеърияти ва драматургиясини ривожлантиришдаги хизматлари, жамоат ҳаётидаги фаол иштироки учун шоир ва драматург ўртоқ Пўлат Мўминовга «Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 19 март.

УЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ А. М. РАҲИМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНЪАТ АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали иши, Ўзбекистоннинг қадимий кулолчилигини тиклаш ва замонавий кулолчиликни ривожлантиришдаги хизматлари, актив ижтимоий фаолияти учун Тошкент амалий санъат тажриба комбинати кулолчи рассоми ўртоқ Акбар Муҳитович Раҳимовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 19 март.

ҚЎЛНИ ҲАЛОЛЛАШ

Андижон шаҳридаги 2-болалар уйида суннат-хатна тўйи бўлди

Андижонда яқин орада бу қадар тароватли, тўкин тўй бўлган эмас: ҳатто болалар уйининг катта ҳовлиси ҳам меҳмонлар учун торлик қилиб қолди. Саховатпешалар тўйхонага фақатгина ўйнаб-кулиш учун эмас, қўли ҳалолланаётган болажонларнинг қувончига шерик бўлиш, кўнглига ёруғлик олиб кириш учун ҳам келардилар.

Тўйхонага бир кун аввал бордик. Новвойлар тандир қураётган, ошпазлар ер ўчоқ ковлашаётган, қассоблар сўқим билан овора экан. Шу пайт Андижон шаҳридаги Чувама кўчасида яшовчи 75 яшар Санобархон ая Хўжаева қўлида тугун билан кириб келди.

— Қани, ўғлонларим, яқинроқ келинглар-чи, — деди у чеҳрасидан нур ёғилиб, — Манавиларни кийиб олинглар.

Муроджон, Шамсуддин, Умид, Ҳасанжон... улар йигирма бир нафар. Онахон тўй болаларнинг ҳаммасига чопон ёпди. Белига чорси боғлади.

— Муборак бўлсин! — атрофдан қутловлар ёғилди.

Болакайлар шод, қувноқ. Бир-бирларига қарашади. Хурсандчиликларини ичга сиғдира олмайдилар. Шоир ёзгандек:

Мўъжизага ишонмайди
бу бола,
Қалбини кемирар
бебошгина ўй,
Ботиниб ҳеч кимдан
сўрамас буни,
«Қандай бўлар экан,
қизиқ, суннат тўй».

Ҳамроҳимиз Исмоил Обидов чуқур хўрсинади:

— Болалар уйида катта бўлганман. Маҳаллада тўй бўлса яшириниб ҳам борардик. Ахир бизларга бемалол тўйга бориш қаёқда! Борардиг-у, тўйхонадан аччиқ-аччиқ йиғлаб қайтардик. Бизга ота-она меҳри насиб этмагани қолиб, суннат тўйи ҳам буюрмаганди.

Тўй ҳаражатларини Ўзбекистон меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармаси вилоят бўлими ўз зиммасига олди. Вилоят рўзномалари хайр-саховатли кишиларни тўйга таклиф этдилар. Маслаҳат оши берилганда ҳам, ундан кейин ҳам қўли ҳалолланаётганларнинг яқинлари ташриф буюришмади. Ҳолбуки, уларнинг ё отаси, ё онаси ҳаёт. Улар ўз болаларига меҳру муҳаббат беришдан ожиз, бир сониялик ҳузур-ҳаловатни ўйлаган кимсалар эдилар. Майли, бу ҳақда кейинроқ. Ҳозир эса тўй...

Тўйбоши Меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармаси вилоят бўлими бошқарувининг раиси, профессор Сайфиддин Турсунов, унинг муовини шаҳар совети депутати Нозимжон Ашуров белни маҳкам боғлашди. Наҳорги ошга одамлар оқиб кела бошладилар. Карнай-сурнай авжида, дўмбиранинг ўйноқи оҳанги юракларга ўт солади. Даврада тўй эгалари.

— Болаларим, ҳар бир кунингиз шундай шод ўтсин,— кўнгли яйрайди 92 яшар ҳартумлик Темирбой ота Тошматовнинг. Кейин белбоғига қўл югуртиради.

— Яхши кунларингга ярасин, нафақамдан тежаб йиққанман, — дея 1.053 сўм тўёнани ташкилотчиларга узатади.

Қалби кенг, юраги тоза, меҳр-мурувватли Темирбой ота каби одамларимиз ҳали кўп. Ўзлари шундай алғов-далғов замонда яшаётган бўлсалар ҳам саховатни унутмаяптилар. Бир тишлам нонини ёрдамга муҳтожларга бўлиб беришаяпти. Ўша куни тўйхонага тўёнасиз келган одам бўлмади. Эҳ-ҳе, уларни бирма-бир санаш... Кийим-кечак, тоғ-тоғ ўйинчоқ дейсизми, ғариблар кўнглини шод этмоқ учун ҳамма топганини олиб келди. Улардан баъзиларини қайд этмасак бўлмас.

Избоскан агросаноат комитети ходимлари катта сўқим ва 200 сўм пул, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ Болалар жамғармаси вилоят бўлими сўқим, Девонбек масжиди мол, Андижон шаҳар кооперативлар уюшмаси қўчқор... (рўйхатни яна давом эттиравериш мумкин) ҳадя этдилар.

Базмга қадар иккита извош 21 нафар бола билан карнай-сурнай садоси остида шаҳарга йўл олди. Андижоннинг шох кўчаларида ўзига хос сайр бошланди. Одамлар извошларга ширинликлар, ўйинчоқлар отишди. Ҳар қадамда ота-она меҳрига тўймаган, уларнинг эркалашлари, яйраб ўйнатишларини хаёлларида орзу қилган болаларга дунёдаги энг ширин ва энг эзгу тилакларни тиладилар. Извошларни тўхтатиб, бир-биридан ширин гўдакларни бағриларига босдилар, ўксик кўнгилларига ёруғлик солдилар. У, албатта, эртага нишона бергай...

— Болалар уйида биринчи бор карнай-сурнай янграши, тўй бўлиши, — ҳаяжонини яшира олмади методист Венера Залилова. — Шодиёна нафақат тўй бўлаётган болалар, балки барча 83 нафар тарбияланувчилар ҳаётида унутилмас кун бўлиб қолади.

— Адашмаган эканмиз, — Нозимжон Ашуровнинг юзига табассум югурди. — Аввалига тўйга рўйхуш бермовчилар кўп бўлди. Очиқдан очиқ қаршилик ҳам қилишди. Ахир, болалар кўз олдида ўзга дунё яратсак, уларнинг қалбига халқимизнинг удумлари, урф-одатларини сингдирсак, бунинг нимаси ёмон.

Шубҳасиз, қутлуғ иш ўз-ўзидан рўёбга чиқмайди. Бизнингча, бундай тўйларни ҳамма болалар уйларида ўтказиш ҳақида ўйлаб кўриш керак. Болани хатна қилдириш фойда бўлса борки, зарар эмас. Табобатда ҳам шундай қайд этилган. Қолаверса, ҳар бир мусулмон фарзанди халқимизнинг ана шу азалий удумига амал қилади. Нега энди болалар уйидаги жигаргўшаларимиз бундан бебаҳра қолишлари лозим?

Қутлуғ кунда 25 минг сўм тўёна тушди (қолгани энди ҳисоб қилинади). Буниси қувонарлики, бу маблағ ҳисобидан қўли ҳалолланган ҳар бир болага омонат дафтарчаси очилди. Энди у гўдаклар вояга етгунга қадар жамғарма банкида сақланади. Мол-қўйлардан эса ёрдамчи хўжалик ташкил этиш режаси кўрилмоқда. Демак, болалар оғзи сут-қатиққа тегади...

Тўйбоши фотиҳага қўл очди:

— Юзларинг ҳамиша ёруғ, элнинг оғирига ярайдиган ўғлон бўлинглар! Топганларинг ҳамиша яхшиликка буюрсин.

Фозилжон ШОДМОНАЛИ,
«Халқ сўзи» мухбири.

* * *

ТАҲРИРИЯТДАН: Мақола чоп этилаётганда Андижондан яна бир хушхабар олдик: Меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармаси вилоят бўлими «Меҳр-оқибат хиёбони»да қариялар уйининг отахон-онахонлари учун Наврўз байрами ўтказибди.

СУРАТЛАРДА тўй тантаналари акс эттирилган.

А. МИРЗАЖОН суратга олган.

1991 Алишер Навоий йили

ЁДЛАБ ОЛИНГ

ГУЛ ЗИКРИН ЭШИТУРМЕН-У, ЙЎҚ ГУЛДИН АСАР,
БУ БОҒ ЭШИГИДИН ИСТАРАМ ОНЧА ГУЗАР.
КИМ ТОПМАСА ГУЛ ЖАМОЛИДИН БАҲРА НАЗАР,
БОРЕ ИСИДИН ЕТСА ДИМОҒИМҒА ХАБАР.

Навоийни тушунмоқ учун

Тил яқину дил яқин

АЖАБ — ҳайратли, ғаройиб, ҳайратга соладиган, ҳайратомуз;
ажойиб, атукли; маъқул.

АЖАБ-АЖАБ — қизиқ-қизиқ, турфа-турфа, янги-янги; ҳайратли.

АЖАБВАШЛИҚ — ажабвашлик, таажжублантиришлик, ажаблантиришлик.

АЖАБЛИҚ — ажойиблик, таажжублилик; тушунмаслик.

АЖАЛ — ўлим пайти, ўлим муҳлати.

АЖАМ — 1. араб мамлакатларидан бошқалар; Эрон;
2. араб бўлмаган (форс);

АЖАМИЙ — форсий.

АЖДАР — баҳайбат, катта илон, афсонавий илон.

АЖДАРВАШ — аждарга ўхшаш, аждардек; қўрқинчли, баҳайбат.

АЖДАРОСО — аждардек, аждар каби.

АЖДАҲО — 1. аждар; оғзидан ўт уфурувчи ва кишига ҳамла этувчи, дамига тортувчи афсонавий ваҳший маҳлуқ;
2. қасд қилувчи, ҳалок этувчи; бало, офат, душман;
3. қўриқчи, кучли посбон.

АЖДАҲОВАШ — аждаҳосифат, аждаҳосимон, аждаҳога ўхшаш; ғам-алам етказувчи.

АЖДАҲОКУШ — аждар ўлдирувчи; ботир, қўрқмас.

АЖДАҲОКУШЛИК — аждар ўлдирувчилик; аждар ўлдиришга ярайдиган.

АЖДАҲОЛИК — аждаҳолик; зўравонлик.

АЖДОД — бобо, ота-боболар, аждод.

АЖЗ — 1. ожизлик, заифлик, кучсизлик, нотавонлик; иқтидорсизлик;
2. хасталик;
3. ожизликни, хоксорликни тан олиш.

АЖЗКЕШ — ожизлик, камтарликни ўзига йўл-йўриқ қилиб олган.

АЖЗО — 1. жузалар, бўлаклар, парчалар, бутуннинг қисмлари;
2. китоб қисмлари, жузалари, кичик рисола.

АЖЗПАЙВАНД — ожизликка, нотавонликка мубтало; мадорсиз, бемажол.

АЖИБ — 1. ажойиб, ҳайратли, ҳайрон қоларли;
2. одамни ҳайратга соладиган; ўта яхши.

АЖИЛЛА—улуғлар, катталар.

АЖЛОФ — қўполлар, билимсизлар, гўллар.

АЖМАЛ — яхши, гўзал, энг гўзал; яхшироқ; кўринишлироқ.

АЖНАБИЙ — бошқа, ёт, чет.

АЖНИҲА — қанотлар.

АЖНОС — 1. жинслар, турлар;
2. либос, мол, мато.

АЖОЙИБ — 1. ажиб, ҳайратли, ҳайрон қоларли;
2. ажиб нарса, ҳайратга солувчи мавжудот; ажойибот, ғаройибот;
3. ёқимли, чиройли, жозибали.

«АЖОЙИБУД-ДУНЁ» — асар номи.

АЖРИҒ — ажриғ.

АЖРОМ — жисмлар, осмондаги жисмлар.

АЖСОД — гавдалар, жасадлар, ўликлар.

АЖУБА/АЪЖУБА — 1. кишини ҳайратга соладиган, ҳайратЖомуз, ажойиботлар;
2. ажиброқ, ғаройиброқ.

АЖУЗ — 1. қари, кекса; кампир;
2. жодугар, маккора.

АЗ — олд кўмакчи; чиқиш келишиги қўшимчаси — «дан»нинг функциясини бажаради.

АЗАЛ — энг аввал, бошланиш, ибтидосиз қадим.

АЗАЛИЙ — азалга мансуб; азалий; доимий.

АЗАЛЛ — аруз вазни зиҳофларидан бирининг номи.

АЗАМАТ — 1. улуғворлик! улуғлик; буюклик;
2. салтанат, ҳукмронлик, амалдорлик.

АЗБАР — ёддан, ёдаки.

АЗБАС — чунки, шунинг учун, зеро.

АЗДОД — зидлар, зиддиятлар.

АЗЗА МАН ҚАНАЪ —қаноат қилган киши иззатли бўлади; азиздир, қаноатли киши.

АЗЗА ШАЪНУҲ(у) — азиздир оллоқ; улуғ шаънли.

АЗИЗ — 1. топилмас ноёб;
2. улуғ, қадру қимматли, муҳтарам, мўътабар;
3. тенги оз, тенгсиз, улуғвор;
4. шоҳ; катта амалдор, улуғ зот;
5. олий қадр, табаррук.

АЗИЗЛИҚ — иззатлик, обрў-эътиборлик, улуғлик, устунлик;

АЗИМ — 1. катта, улкан, буюк;
2. муҳим;
3. оғир; қийин;
4. жуда кўп, бениҳоя, ҳисобсиз;
5. бой, мартабали.

АЗИМАТ// АЗИМА — 1. катта, улкан;
2. қасд, ният, жазм; интилиш.
1. қарор, аҳд қилмоқ, бирон ерга боришга отланмоқ, кетмоқ, сафарга жўнамоқ;
2. интилмоқ, йўл олмоқ;
3. қўшин тортиб бормоқ, юриш қилмоқ, жўнамоқ;
4. вафот қилмоқ, ўлмоқ; йўлламоқ; ўтмоқ.

АЗИМУШ-ШАЪН — баланд мартабали, эътиборли, ҳурматли.

АЗЛ — бўшатиш, четлатиш, узоқлаштириш; мансабдан бўшатиш.

АЗМ I — 1. ният, мақсад, ирода; қасд; майл, қатъий қарор, жазм;
2. бориш, жўнаш, отланиш.

АЗМ II — суяк, устухон;

АЗМСОЗ — тайёргарлик кўрувчи; бир ишни йўлга қўйиш.

АЗО — 1. мотам, мусибат.
2. дод-фарёд, қичқириқ.

АЗОБ — машаққат, азият, озор, дард, алам.

АЗОЛИҚ — мотам; мотам тутишлик.

АЗОМАТ — шумлик, ғараз, хусумат, ёмонлик.

АЗРАҚ — 1. кўк, ҳаворанг;
2. осмон.

АЗУБАТ — тотлилик, ёқимлилик.

АЗФАР — ўткир ҳид; ўткир ҳидли; мушки азфар — ўта хушбўй мушк;

АЗҲАРУ МИНАШ-ШАМС — қуёшдан ёруғроқ, равшанроқ; жуда аниқ, маълум; энг машҳур.

АЗҲОР — гуллар; гўзаллик, зийнатлилик.

АИЗЗА — азизлар; улуғлар; доноишмандлар.

АИММА — имомлар, пешволар.

.АЙ — айтмоқ, демоқ, гапирмоқ;

АЙБ — нуқсон, хато, камчилик, гуноҳ.

АЙББИНЛИҚ — бадниятлик, қора кўнгиллик, тирноқ тагидан кир ахтариш.

АЙБГЎ//АЙБГЎЙ — бировнинг айбини айтувчи, камчилигини юзига солувчи.

АЙБЖЎ//АЙБЖЎЙ — бировнинг айбини қидирувчи, фиск-фужур юритувчи, қора ният.

АЙБЖЎЙЛИҚ — бировнинг камчилигини қидиришлик, фиск-фужур юритишлик, қора ниятлилик.

АЙБЛИҒ — нуқсонли.

АЙБПЎШ — айб яширувчи, бировнинг камчилигини кўрмасликка ҳаракат қилувчи, айб кечирувчи.

АЙВОН — 1. кўшк, қаср.
2. олтинчи қават осмон, фалак; олтинчи қаср.
3. қуёшнинг 12 буржидан бири.

АЙЕБ — айбловчи.

АЙЁМ — кунлар, давр, пайт, замон, вақт;

АЙЁР — ҳийлагар, фирибгар, маккор, сеҳргар.

АЙЁРА — мунофиқ, ҳийлагар, алдовчи, маккора; кўҳна дунё.

АЙЁРЛИҚ — устакорлик, ҳийлагарлик.

ТОЖИКИСТОНДА ЎЗБЕК МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ ОЛДИДАН

БИРИНЧИ МАЖЛИС

Шу йилнинг июнь ойида Тожикистонда Ўзбекистон маданияти кунларини ўтказиш режалаштирилмоқда. Ташкилот комитетининг Тошкентда бўлган биринчи мажлиси ана шу воқеага бағишланди. Мажлисда маданият кунларини дўстлик, қардошлик, байналмилалчилик руҳида ўтказиш кераклиги таъкидланди. Ана шу байрамдан икки қўшни жумҳурият ўртасида янада қалинроқ ҳамкорлик ўрнатиш учун фойдаланиш зарур.

Тожикистонда Ўзбекистон маданияти кунлари муносабати билан амалга ошириладиган тадбирлар режалаштириб олинди.

КУЛОЛЛАР ИЗЛАНИШДА

Риштондаги сопол буюмлар бадиий заводининг усталари ингичка шаклли ва расмли лаганлар, гулдонлар, товоқлар тайёрлашмоқда. Бу йил кулоллар сопол буюмларнинг яна 50 та янги хилини чиқаришмоқчи. Маҳсулот турларининг янгиланиши жамоага яқинлашиб келаётган бозор иқтисодиёти ҳамда давлат корхоналари, кооперативлар, хусусий корхона эгалари билан рақобат шароитида касод бўлмаслик имконини беради. Корхона маҳсулоти Фарғона водийси вилоятларида жуда харидоргир ҳисобланади.

(ЎзТАГ).

#Ноширлик оқсамай одимласин

АМАЛИЙ МУЛОҚОТ

ЯҚИНДА Ўзбекистон ССР Матбуот давлат комитетида республика Ёзувчилар уюшмаси раҳбарияти иштирокида бўлиб ўтган амалий мулоқот нашриёт ва матбаа муаммоларига бағишланди. Учрашувни комитет раиси У. А. Абдураззоқов кириш сўзи билан очди.

Айтиш керакки, сўнгги пайтларда матбуот ва китобат соҳасида силжиш юз берди: нашриётлар, матбаа бирлашмалари ташкил топди, босмахоналарни замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлашга киришилди. Ғафур Ғулом номли, «Чўлпон», «Шарқ» нашриётлари хорижий турдошлари билан ижодий ҳамкорлик ўрнатдилар, рассомларимиз республикалараро ва халқаро кўргазмаларда фаол қатнашдилар.

Маънавият меваси бўлмиш ўзбек адибларининг аслият ва таржима асарларини босиш нашриётларнинг диққат марказида турибди. Биргина Ғафур Ғулом номли нашриётда 1988—1990 йилларда 197 ёзувчи ва шоирнинг китоби чоп этилгани фикримизнинг далилидир.

Шу билан бирга, нашр масалаларида ечимини кутаётган муаммолар бор. Бозор иқтисодиётига ўтилиши туфайли ноширлар ва матбаачиларнинг кундалик ташвишлари ортди. Қоғоз танқислиги, матбаа базаси ночорлиги режаларни ўзгартириб юборди, яхши ниятда чоп этилиши мўлжалланган бадиий-тарихий мавзудаги юзлаб нодир китоблар нашри кечикди. Давлат буюртмаси бўйича босиладиган адабиётлар анча камайди. Айниқса, Ғафур Ғулом номли, «Камалак» (собиқ «Ёш гвардия») бирлашмаларида аҳвол оғир.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси бошқарувининг биринчи котиби, СССР халқ депутати Одил Ёқубов ёзувчилар билан ноширларнинг дўстона алоқаларини мустаҳкамлаш ҳақида гапирди. Ўзбек шеъриятида, публицистикасида қувончли ўзгаришлар юз бермоқда, деб таъкидлади у.

Сўнгра ёзувчилар Иброҳим Раҳим, Мирмуҳсин келажагимиз бўлган ёшлар ижодига эътиборни кучайтириш масаласини кўтардилар. Жамол Камол, Ҳайриддин Султонов, Нормурод Нарзуллаев, Хуршид Даврон бу фикрни давом эттириб, ўзбек адабиёти мавқеини кўтариш, бой тарихий меросимизни элга таништириш, жаҳон классик адабиёти дурдоналарини китобхонга етказиш кераклигини уқтирдилар. Нашриёт директорлари Нурали Қобул, Бобохон Шарипов, Шоир Усмонхўжаев, Рустам Шоғуломов, шунингдек «Ўзкитоб» бирлашмаси бошқарувчиси Сотиболди Йўлдошев, офсет фабрикаси директори Ботир Диёров нашриётлар жамоаларининг қувонч ва ташвишлари, матбаа аҳволи хусусида ошкора гапирдилар. Жумҳурият қоғоз мустақиллигига (ўз қоғоз комбинатига), матбаа саноати эса янги замонавий ускуналарга эга бўлмас экан, маърифий соҳада узоққа бориш душвор. Қоғоз қаҳатчилиги, унинг тақсимоти, китоб савдосининг аҳволини ўрганиб, хулосани Вазирлар маҳкамаси муҳокамасига қўйиш пайти келмадимикан? Бунинг устига, миллионлаб нусха китобларни тарқатиш, ташвиқ этиш масалалари аллақачон марказлаштирилиши керак. «Ўзкитоб» билан «Ўзбекбирлашув» китоб савдоси фаолиятини бир қўл остида бирлаштириш айни муддаодир.

Маълумки, ёш ижодкорларнинг китобчалари харажати ўз-ўзини қопламайди. Бозор иқтисодиёти шароитида уларнинг тўпламлари нашри тўхтаб қолмаслиги учун Ёзувчилар уюшмаси қошида ёшлар нашри жамғармасини ташкил этиш ҳақидаги фикр ўртага ташланди. Яна бир янгилик — «Адолат», «Мерос» кутубхоналари серияларини очиш яқин йилларда режалаштирилгани кўпчиликни мамнун қилди.

Ўзаро мулоқот чоғида муҳаррир кадрларни танлаш, тижорат ишларини йўлга қўйиш, чет эллик ноширлар ва матбаачилар билан алоқа ўрнатиш, ёзувчилар уюшмаси тавсия этаётган қўлёзмалар савиясини кўтариш, мактаблару ўқув юртларида Ўзбекистон тарихини кенгроқ ўқитиш тадбирларини амалга ошириш йўллари кўрсатиб ўтилди, нашриётларга солинадиган солиқларни камайтириш кераклиги алоҳида таъкидланди.

Бахтиёр ОМОН,

Ўзбекистон ССР Матбуот давлат комитетининг етакчи муҳаррири.

Урганч нон комбинати ёнида ўзининг дўкони бўлган яна бир кичик новвойхона очилди. Дўкон баҳор байрами шарафига «Наврўзи олам» деб номланди.

Новвойхонада Олмонияда ишлаб чиқарилган замонавий ускуналар ўрнатилган, ҳар куни бир ярим тоннадан уч тоннагача 12-хил нон ёпилмоқда.

СУРАТДА: «Наврўзи олам» дўконида.

Қ. ОТАЕВ олган сурат (ЎзТАГ).

ПАЙСАЛГА СОЛ

(Одамларга томорқа ва уй-жой қурилиши учун ер ажратиб бериш ҳақидаги Президент фармонини ўзича тушуниб тўнини тескари кийган бир хўжалик раисига)

Бош эрурсан, бошқариб пайсалга сол,
Сен тукиссан, эл ғариб, пайсалга сол!

Бир куни бўлгай қарорлар беқадр,
Минг қарор кетгай қариб, пайсалга сол!

Кимга шер бўл, кимга тулки, кимга қўй,
Жонгинангни қутқариб, пайсалга сол!

Деҳқон аҳлин парча ерга зор этиб,
Навбаҳорни ўтказиб, пайсалга сол!

Каммиди кўпда тириклик ташвиши,
Эй муғомбир, эй ҳариф, пайсалга сол!

Бемурувват, бесубут, безбет ўзинг,
Бошқача бўлмас баҳонг, пайсалга сол!

Дил аро Маҳмуд сабрин экди, сен —
Тош эсанг, чиққай ёриб, пайсалга сол!

Маҳмуд РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ГУРУНГЛАР

ТАШВИШЛАНМА

— Мени уялтираяпсиз, дадаси! Келиб-келиб Наврўз сайлидаям ичасизми, ўлар бўлсам ўлиб бўлдим!

— Кўп ташвишланма, хотин, бу ердан ҳушёрхонага олиб кетишмайди.

Олим БЕКОВ.

ЭРМАК

— Бугун ишим жуда унумли бўлди-да.

— Қанақасига?

— Ишхонамиздаги электр печка бузилган экан, тушгача шуни тузатдим. Тушликдан келсак, бошлиқнинг хонасидаги электр печь ҳам ишламай турибди. Иш вақти тугагунча шуни созладим.

— Вой, дадаси, бир кунда иккита печь тузатдингизми?

— Нима, мени ношуд деб ўйлаяпсанми?

— Йўқ, унгамас, бугун бизнинг ишхонамизда икки ходимимиз зўрға битта электр иситгични тузатди-да!

Эркин ХОЛМУРОДОВ.

Бойқарони қоралаш керакми?

Етмиш йилдан ошдики, ҳукмдор ва шоир Ҳусайн Бойқарога тош отиш, унинг номига қора бўёқлар суртмак билан оворамиз. Ўтмишга, ўз отасига бўҳтон қиладиганларнинг эртанги куни йўқ эканлигини гўё унутиб қўйгандекмиз. Ўз тарихимизга фақат нафрат билан боқдик. Натижада Пётр I, Иван Грознийга эҳтиром билан таъзим бажо келтирдиг-у аммо Алп Эр Тўнга, Оттилло, Тавинқхон, Билга Тунюқуқ, Билгахон, Кул Текин, Элтариш, Темур каби буюк ҳукмдорлар ҳақида оғиз очмадик, сабаби миллатчиликда айблашларидан қўрқдик.

Темурнинг бошкенти — Самарқандда Англия, Фарангистон, Олмония ва бошқа Оврупо давлатларининг доимий элчихоналари бўлган. Мазкур мамлакатлар ҳукмдорлари ўлса, унинг ўрнига кимни тайинлаш ҳақида Темур билан кенгашилган.

Темурийлар Ренессанси (Уйғониши)нинг камолот палласи Ҳусайн Бойқаро ҳукмдорлиги даврига тўғри келади. Унинг «Ҳусайний» тахаллуси билан тузган девони жуда кўп мамлакатларда, ҳатто бизда ҳам нашр қилинган. У темурийларнинг тахт талашиши туфайли пароканда бўлаёзган салтанатни сақлашга ўзининг ақл-заковати билан маълум даражада эришганлигидан асло кўз юмиб бўлмайди. Бойқаро ҳукмдорлик қилар экан, ҳамиша болаликдаги дўсти Алишер Навоий билан кенгашиб иш юритган, унга амирлик, вазирлик рутбаларини ишониб берган. Ҳиротда тўпланган рассом, бастакор ва бошқа санъат аҳлига маош тайин этган. Ҳар бир ишда Алишерни қўллаб-қувватлаган.

Бойқаро даврида бугун Самарқандда янграган яхши шеър эртасига Истанбулда қўлма-қўл бўлган. Чунки Рум (Туркия) билан бордикелди яхши йўлга қўйилган эди. Фуқаролар истаган пайтларида бошқа давлатларга эмин-эркин бориб келардилар. Ўшанда чегаралар бугунгидек тиканли симлар билан ўралмаган, соясидан қўрқадиганлар раҳбарликка кўтарилмаган, миллионлаб кишиларнинг тақдири қандайдир бемаъни ғоялар учун гаровга тикилмагандида.

Қиссадан ҳисса шулки, темурийлар фақат қилич ўшлашни эмас, қалам тутишни ҳам яхши уддалашган. Афсуски Туркистонда Бойқаронинг девонидан бошқа ҳеч бир асари қолмаган. Туркиядаги Боязид кутубхонасида унинг ўз кечмиши ҳақидаги насрий асари сақланмоқда.

Темурийлар даврини ҳар томонлама ўрганиш мақсадида Ҳусайн Бойқаро номли илмий-тадқиқот институти очилса, унинг ва Шоҳруҳ Мирзо каби ҳукмдорларнинг таваллуд топган кунларини нишонлашни одат қилсак, ўзлигимизни англаш томон яна бир қадам ташлаган бўлардик.

Қуйида Рафиқ Ўздакнинг 1990 йили Истанбулда чоп этилган тўрт жилддан иборат «Туркларнинг олтин китоби» асарининг иккинчи жилдидан Ҳусайн Бойқаро ҳақидаги мақолани эътиборингизга ҳавола қилаётирмиз. Таржимада Истанбул лаҳжасидан чекинмасликка ҳаракат қилдик.

Рафиқ УЗДАК,

ҲУСАЙН БОЙҚАРО САРОЙИНИ БИЛИМЛАР АКАДЕМИЯСИ ҲОЛИНА КЕЛТИРМИШ БУЮК ШОИР, ҲУКМДОР

Темурнинг набираси Бойқаро Мирзонинг ўғли Ҳусайн Бойқаро Улуғбекдан сўнг давом этган тахт хархашалари сирасида яна Темурнинг набираси Абул Қосим Бобур Ҳирот тахтига ўтиргач, унинг хизматига кирди. Бу ерда давлат идорасида тажриба ўтилди. Зотан у кўп яхшилик қилмакни ўрганган закий бир инсон эди.

Ҳирот амири Бобур 1457 йилда вафот этгач, бу ерда ҳам тахт талашиш бошланди ва Ҳусайн Бойқаро Ҳиротдан айриларак Марвга келди. Бу ерда вилоят ҳокими Муизиддин Санжарнинг қизига уйланди ва ундан тўнғич ўғли Бадиуззамон Мирзо туғилди.

Ҳусайн Мирзо ўзининг оз сонли одами ва Шодмонбек нинг ёрдами ила Жайҳуннинг Ўзбай томонларида кичик бир вилоятни қўлига олди. Кўп ўтмай у билан ораси бузилиб, уни мағлуб этарак, ўз чегараларини кенгайтирди ва бошқа уруғлар ёрдами ила Мозандаронни қўлга киритди. Бундан сўнгра Ҳиротда ҳоким бўлган Абу Сайд-ла мужодалага бошлади.

Абу Саид Сайд-Оққўнли ҳукмдори Узун Ҳасанга енгилганида Ҳиротни қўлга кечирди.

Салтанат ҳукмдорлигини шундай бошлаган Бойқаро баъзи қаршиликларга дуч келди. Абу Саиднинг ўғли Ёдгор Мирзо отасининг ўлимига сабаб бўлган Узун Ҳасан-ла тил бириктириб ва ундан ёрдам оларак Ҳирот узра юриш қилди. Кўп кучнинг қисувида қолган Бойқаро шаҳарда гизли бир ташкилот қолдириб, ўзи чекинди.

Ҳирот халқи Ёдгор Мирзо идорасидан мамнун эмасди ва темурийлардан ҳоким бўлишини истардилар. Ҳусайн Боқаро 1470 йил 24 таммиз (июль)да 350 одами ила бир кечада Ҳиротга бостириб кириб, Ёдгор Мирзони таслим этиб, шаҳарни такрор қўлга киритди.

Ҳусайн Бойқаро бундан сўнг Ҳиротни шайбонийлардан қўримоқ учун сафарлар тузди ва Жайҳун бўйидаги қалъаларни кучайтирди. Моворауннаҳр ва Хоразмни қўл остига олди.

Ҳусайн Бойқаро 37 йил ҳукм сурди ва унинг даврида Ҳирот «Темур ўғиллари «Ренессанси» деб аталган буюк турк ҳамласининг маркази эди. У даврда дунёнинг энг буюк шаҳри бўлган Ҳиротнинг нуфузи 2 миллиондан ортиқ эди, Истанбул 1507 йилдан сўнгра Ҳиротга ета билди.

Буюк ҳоқон Ҳусайн Бойқаро айни замонда улуғ шоир эди. Шеърларини баъзи турк шоирлари каби форсча ва арабча эмас, туркча ёзиюр ва «Ҳусайний» тахаллусини қўллаюрди. Билим одамларини санъатнинг бошқа турларига-да унум бериюр, САРОЙИНИ БИР БИЛИМЛАР АКАДЕМИЯСИ ҲОЛИНА КЕЛТИРМИШДИ.

Ҳусайн Бойқаро ўғилларини Кениш ўлкасининг айрим бўлганларина вали (ҳоким) ўлароқ тайин этди. Салтанатни сўнгги даврида ўғилларининг боғимсизлик (мустақиллик) учун мужодалайа бошламишлари ўлка бутунлигига таҳдид этмоқда эди. Катта ўғли Бадиуззамон-ла ораси бузилган, Бадиуззамон 1499 йилда Ҳиротга юрди, аммо кира олмади. Яна бир ёндан ўзбеклар-да Ҳирот узарина босқинчиларини орттирдилар. Бу сирада (1501) Алишер Навоий вафот этди ва Ҳусайн Бойқаро энг буюк мададкоридан жудо бўлди. Бундан сўнгра (1506) яқин уруғлар узарина сафар тузанламая қарор берди ва ўтани темурийлардан-да ёрдам истади. Бобурнинг кўндирдиги ўру ҳануз келмайдиган Ҳусайн Бойқаро сафарга чиқди. Йўлда вафот этди ва жанозаси Ҳиротда кўтарилди.

Ҳусайн Бойқародан сўнгра ерина ўғилларидан Бадиуззамон кечти. Ўғиллари боболарини тўпладиғи. Ўрдуларни йўнатажак ва ёғийлар-ла савашажакка қодир эмасдилар. Бобур саважни ортга суриш фикри-ла чекинди. Ўрдунинг тарқоқлиги сабабли хон Шайбоний Муҳаммаднинг қўмондасинда Ҳиротни забт этдилар. Шундай қилиб Ҳусайн Бойқаро қурдиги давлат йитди.

Ҳусайн БОЙҚАРО

Ишқдин келди бошимга
анча шаъб ҳол,
Ким они Фарҳод била
Мажнун қила олмас хаёл.
Чун кўнгилда қўймадинг
орому сабру ақлу ҳуш,
Энди эй, золим бу
кишварда не ғорат
қилгайсен.
Оҳим оллида совуқ,
салқинсен эй, дўзах ўти
Ҳар дам ҳар юз қатла
изҳору ҳарорат
қилгайсен.
Эй, Ҳусайний, кечдим
ишқдин муҳликдур
дединг,
Яхшироқ гар энди
тағйири ибoрат
қилгайсен.

Сўзбоши муаллифи, таржимон ва тўпловчи Тўра МИРЗО.

Бойқаронинг бир мактубини Заҳириддин Бобур Ўшдаги боғда ўқиб эди. Ушбу фиқраларнинг қалам ҳақини Ўшга ёрдам вақфига ўтказишингизни сўрайман.

Ўшлик жигарларимизни темурийлар руҳи қўлласин.

Бош муҳаррир: Аҳмаджон МУХТОРОВ.

Таҳрир ҳайъати: Анвар ЖЎРАВОЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ, Абдували ИМОМАЛИЕВ, Йўлдош ИСМОИЛОВ, Тоҳир МИРҲОДИЕВ, Турғун НАЗАРОВ (масъул котиб), Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ, Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Азим СУЮН, Тоиба ТУЛАГАНОВА, Муҳтарама УЛУҒОВА, Сайди УМИРОВ, Норбобо ШАКАРОВ, Муҳаммад Содиқ Муҳаммад ЮСУФ, Ориф ЮНУС.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП
Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй.

Босишга топшириш вақти 21.00
Босишга топширилди 02.20.

Индекс: 64608. 5117-буюртма.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ХАЛҚ СЎЗИ